

VIRU KEEMIA GRUPI
AASTARAAMAT 2023

Edendades Eesti
energiatööstuse pärandit
innovatsiooni ja
pühendumusega

Sisukord

3	Juhatuse esimehe pöördumine
5	Ettevõttest
9	Tegevusalad
20	Äri- ja majandustegevus
22	Väliskeskkonna mõju
23	Majanduskeskkond
27	Tegevusraamistik
30	Hoiame keskkonda
33	Arendame tuleviku lahendusi
35	Vastutustundlik ja jätkusuutlik tegutsemine
38	Meie inimesed
41	Töökeskkond ja tööohutus
43	Juhtimine
47	2023. aasta sündmused
54	Kontaktid

1

Juhatuse esimehe pöördumine

Hea lugeja!

2023. aastal keskendus Viru Keemia Grupp (VKG) kolmele olulisele valdkonnale – töökindluse tagamisele tootmises, ohutuskultuuri arendamisele ning ettevõtte restruktureerimisele eesmärgiga tagada nii olemasoleva õlitootmise jätkusuutlikkus kui ka luua parimad eeldused uute arendusprojektide realiseerimiseks. Tugev pingutus andis tulemuseks rekordilise õlitootangu mahu ning ettevõtte struktuuri, kus fossiilsete maavarade väärimine on selgelt eraldatud süsinikuneutraalsete tööstusliku tootmise lahendustest.

Laiemas plaanis oli VKG tegevuskeskkond analoogne viimaste aastatega ehk märksõnad on samad: sõda Ukrainas ja segased perspektiivid seoses rohepöördega. Jätkuv sõda on muutnud välisinvestorid Eesti kui Venemaa naabri suhtes ettevaatlikumaks ning sunnib ka kohalikke ettevõtteid hindama ümber kapitali tootluse ootuseid. VKG otsustas viia lõpuni reguleeritud äridest väljumise ning müüs 2023. aasta lõpus OÜ VKG Elektrivõrgud. Samuti otsustasime müüa elektri- ja metallkonstruktsioonide ehitamisele spetsialiseerunud tütarettevõtte OÜ Viru RMT. Nimetatud tehingute sulgemine jäi küll 2024. aastasse, kuid tähistas VKG jaoks täielikku pühendumist töötlevale tööstusele.

Rohepöördes on asjaolud muutunud varasemast veel segasemaks. VKG ettepanek algatada kliimaneutraalsuse eesmärkide, ambitsioonide ja põhimõtete kokkuleppimiseks kliimaseaduse õigusloome protsess, leidis küll eesmärgistamist 2023. aastal Riigikogu valimiste järel sõlmitud koalitsioonileppes, kuid praktikas paraku ei ole suudetud seaduse põhimõtteid isegi sõnastada. Väga selgelt joonistub välja olukord, kus Eesti osaleb üle-eruroopalistes aruteludes, omamata ise selget seisukohta, mida tahetakse saavutada ja milliseid riske ollakse valmis võtma. Kokkuvõttes tuleb tunnistada, et investeringute turu-, tehnoloogia-, valuuta- jms riskide hindamisel on lisandunud tugevalt regulatiivne risk Eesti riigi näol.

2023. aastal töötlesime läbi 4,8 miljonit tonni põlevkivi, millest tootsime klientidele uut mahurekordit tähistavat 669 000 tonni põlevkiviõlitooteid ning 900 GWh energiat. Heade tootmistulemuste taga oli aasta varem rekonstrueeritud Petroter I tehase stabiilne töö ning koksitootmise lõpetamine. Aasta märgiliseimaks sündmuseks põlevkivi valdkonnas oli Uus-Kiviõli kaevanduse sisuline avamine ehk kallakšahti rajamine ning lõhke- ja kaevetöödega alustamine. Suurimaks väljakutseks lähiaastatel on tagada uue kaevanduse piisavas mahus tootmisvõimekus ajaks, kui Ojamaa kaevandus ammendub ja suletakse. Uus-Kiviõli kaevandus tagab meile toorme aastani 2038 ning annab piirkonna inimestele kindluse töö jätkumiseks.

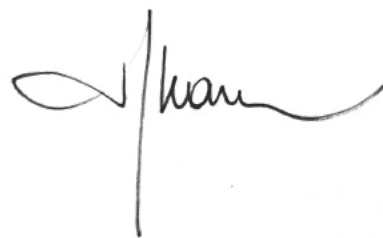
Möödunud aastal kujundasime täiesti ümber ettevõtte sisulise struktuuri, viies selle vastavusse muutunud turuolukorraga ja regulatiivsete suundumustega. Esimese sammuna eraldasime kõik VKG uued arendusprojektid fossiilse maavara tootmisvaradest ja nende opereerimisest. Juba varasemalt sai selgeks, et põlevkivisektori tegevusele võõrkapitali kaasamine EL-i pankadest oli muutunud võimatuks. Uute arendusvertikaalide juriidiline ja sisuline eraldamine põlevkivitööstusest tagab VKG biotoodete tootmise, ringmajanduse projektide ning päikese- ja tuuleenergia projektide finantseerimisele rohelise tule.

Venemaa-vastaste sanktsioonide tulemusel vähenes olulisel määral naftatoodetega kauplemine Läänemere piirkonnas. Laevaliikluse vähenemisest tõusnud prahihinnad mõjusid müügitulemustele negatiivselt ning tunnetasime selget vajadust laiendada kliendibaasi ja liikuda lähemale oma ostjatele. 2023. aasta lõpus viisime kogu müügitulemuste juhtimise ja finantseerimise ning kontserni investeringute strateegilise juhtimise oma Šveitsi üksusesse ning kohapealsete värbamistega tugevdasime oma müügiorganisatsiooni.

2024. aastasse sisenesime juba selge organisatsiooni struktuuri ning uuendatud strateegiaga. VKG eesmärk on arendada ja opereerida töötleva tööstuse projekte. Meie tegevuse alustalaks on põlevkiviõli tootmine, mida jätkame tugeva globaalse nõudluse rahuldamiseks. Samal ajal jätkame ringmajanduse ja biotootmise projektide arendamist. VKG laiem soov on panustada Eesti töötleva tööstuse arengusse kogu VKG teadmiste ja kogemuste ning Ida-Virumaa piirkonna ja inimeste poolt pakutava potentsiaaliga.

Ahti Asmann

JUHATUSE ESIMEES

2

Ettevõttest

Kohtla-Järvel asuv Viru Keemia Grupp AS (VKG) on erakapitalil põhinev Eesti suurim põlevkiviõli tootja, kes jätkab uhkusega 1924. aastal alguse saanud Eesti põlevkivi väärimise traditsiooni.

Avatus • Pühendumus • Areng

Meid iseloomustab avatus, pühendumus oma tegevusele ning pidev areng. Usume, et iga samm ja tegevus loovad suuremat väärtust kõigile – nii meie inimestele, partneritele ja klientidele kui ka kohalikule kogukonnale.

Meie strateegilised eesmärgid

- 1 põlevkivist maksimaalse energia eraldamine,
- 2 lõpptoodete maksimaalne väärimine,
- 3 efektiivsusele suunatud organisatsioonikultuuri edendamine,
- 4 põlevkiviõlitoodete konkurentsivõimekus,
- 5 uute kliimakindla majanduse toetavate ärivertikaalide arendamine.

Põlevkivi kui õlitootmise peamise sisendi maksimaalseks väärimiseks oleme lisaks põhitegevusele tegevad ka järgmistes valdkondades:

- põlevkivi kaevandamine;
- põlevkivi peenkemikaalide tootmine ja müük;
- soojus- ja elektrienergia tootmine ja müük;
- elektriseadmestike ja -võrkude projekteerimine, ehitus ja remont;
- tehnoloogiliste seadmete valmistamine, montaaž, remont ja hooldus.

Meie põhilised tooted ja teenused

- merekütused;
- kütteõlid kohalike katlamajade jaoks;
- põlevkivi peenkeemiatooted parfümeeria, kosmeetika, tekstiilitööstuse jaoks;
- põlevkivigaas soojus- ja elektrienergia tootmiseks;
- aur ja konditsioneeritud õhk suurtööstusettevõtete tarbeks;
- soojus- ja elektrienergia tootmine, ülekanne ja müük;
- masinate ja seadmete remont, montaaž ja rent;
- konsultatsiooniteenused põlevkivi töötlemistehnoloogias.

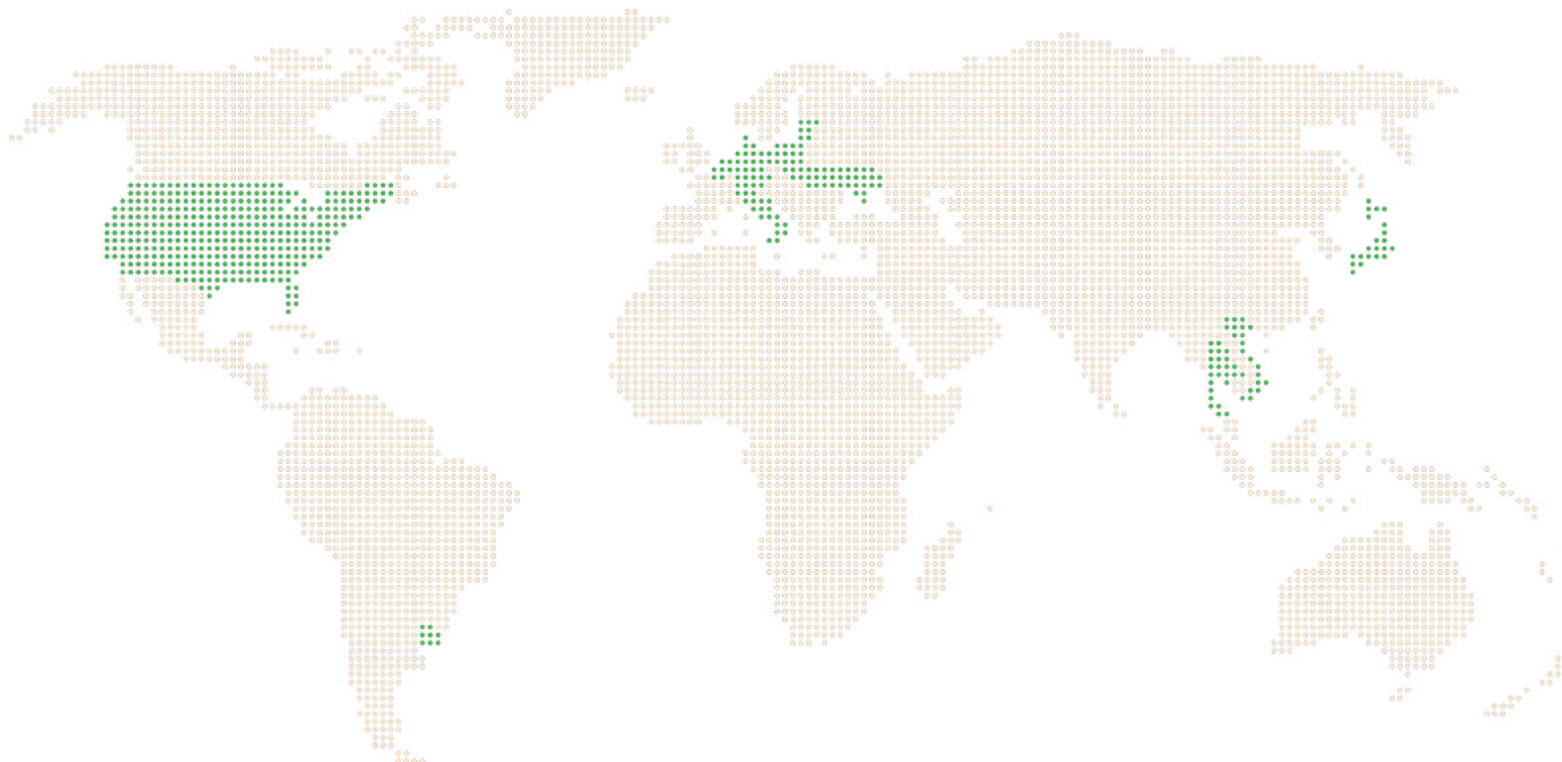
Kontserni toodete müügigeograafia

Belgia
Holland
Šveits
Eesti
Läti

Tai
Hiina
Leedu
Ukraina
India

Poola
USA
Itaalia
Saksamaa

Vietnam
Jaapan
Taani
Uruguay

2023. aasta numbrites

4 800 000

tonni töödeldud põlevkivi

+12,4% ↑

661 729

tonni kaubapõlevkiviõli

+15,7% ↑

1 911

tonni peenkeemia- ja fenooltooteid

-9,7% ↓

900

GWh soojus- ja elektrienergia

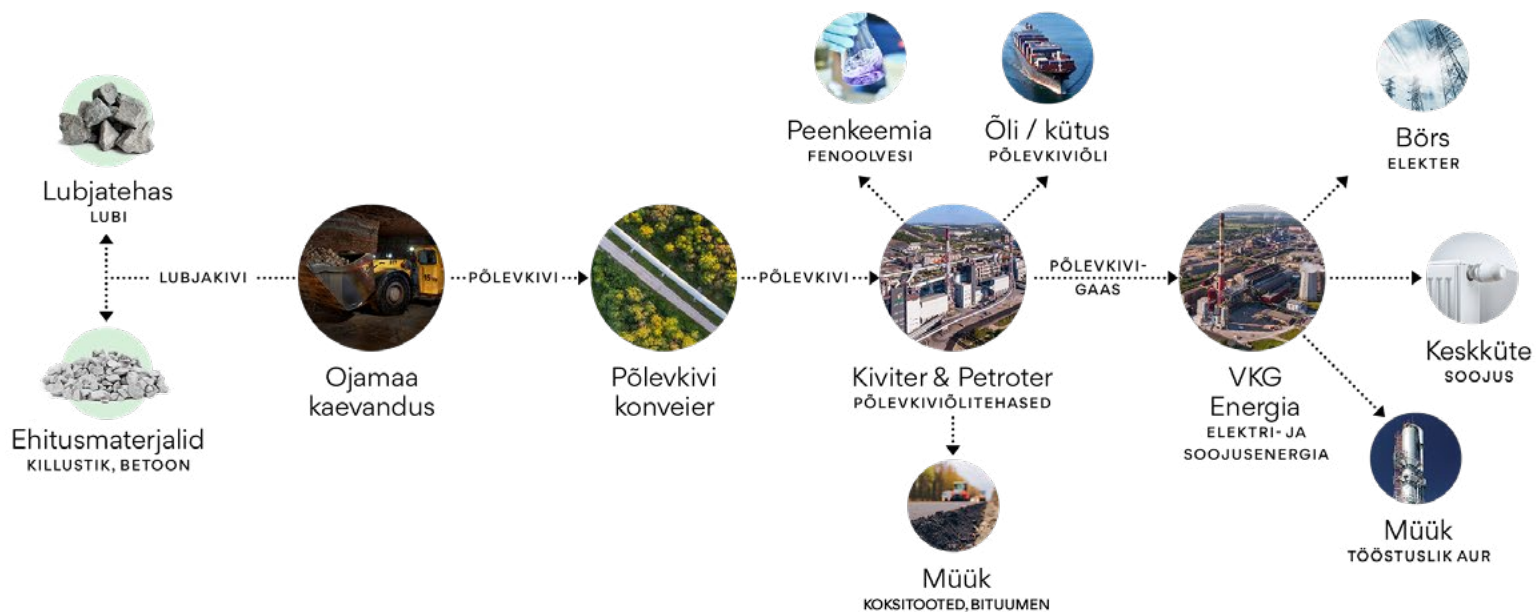
+15,9% ↑

3

Tegevusalad

Meie eesmärk ja üks oluline järjepidev põhimõte on põlevkivitööstuse väärtusahela maksimaalne väärimine ning pikendamine.

Põlevkivi kaevandamine

Põlevkivi kaevandame Ojamaa kaevanduses, mis 2024. aastal tähistab oma juba 15. juubelit. Kuna põlevkivikiht asub maardlas enam kui 30 meetri sügavusel, rakendatakse Ojamaal põlevkivi tootmisel allmaakaevandamist.

Ojamaa kaevandus jätkas 2023. aastal oma tavapärast tööd, milleks on põlevkivi kaevandamine, rikastamine ja transport õlitootmisesse vastavalt kokkulepitud kogusele ja kvaliteedile. Läbi 2023. aasta oli Kaevanduste jaoks suurim probleem kaevandust ja õlitootmist ühendava konveierlindi töökindlus. Kuna 12,5 kilomeetri pikkusel konveieril olev 25 km pikkune

lint oli töös olnud üle 10 aasta, siis hakkas lindi liidritel ilmnema katkemise märke. Konveieri töökindluse tagamiseks tehti aasta jooksul korduvaid seisakuid kõige kriitilisemate liidete parandamiseks ja see tagas konveieri töökindluse kuni uue lindi saabumiseni detsembris.

Ojamaa kaevanduse tootmismahud

2021. aastal

4,39

miljonit tonni kaubapõlevkivi

+6% ↑

2022. aastal

4,25

miljonit tonni kaubapõlevkivi

-3% ↓

2023. aastal

4,44

miljonit tonni kaubapõlevkivi

+4,5% ↑

Ojamaa kaevandus numbrites

525

töötajat

23,7

km² pindala

4,5

miljonit tonni kaubapõlevkivi
aastast tootmisvõimekust

150

ratastel tehnika ühikut

27

km konveiereid

90

aukaevurit

Miks Uus-Kiviõli on nii oluline?

VKG plaan on Ojamaa kaevanduse ammandumisel aastatel 2026–2027, hakata varustama õlitootmist põlevkiviga Uus-Kiviõli kaevandusest. Viimased paar aastat oleme teinud selleks aktiivseid ettevalmistusi. Oleme investeerinud maapealsesse infrastruktuuri kehtestatud planeeringute alusel ja oleme algatanud rahvusvahelist ehitus-projekteerimishanget maapealsete ja maa-aluste konveierite ehitamiseks. Elektriliitumine peab olema välja ehitatud 2025. aasta keskpaigaks. Võttes arvesse, et Elering alajaama ehitus võtab hanke välja kuulutamisest kuni valmimiseni aega 28 kuud, siis on tegemist ajakriitilise küsimusega. Mullu kevadeks oli VKG-l alajaama jaoks olemas hoonestusõigus riigimaale, kuid puudus Eleringi alajaamale seatav isiklik kasutusõigus, mida saab anda vaid maaomanik ehk riik majandusministri isikus. Kehtiva kaeveloa omamisel on ministri kooskõlastuse saamine tehniline tavaprotseduur, mis ootas vastust juba 2022. aasta lõpust ning millest koorus mullu märtsis välja segadus kogu sektori jaoks.

UUS-KIVIÕLI KAEVEÕIGUSE SAAMINE VÕTTIS 15 AASTAT

VKG teekond Uus-Kiviõli kaeveväljani on olnud pikk ning takistusterikas. Kontsern esitas taotluse Uus-Kiviõli kaeveloa saamiseks 2004. aastal. Aasta hiljem esitas analoogse taotluse ka Eesti Energia, kellele seitse aastat hiljem väljastas Keskkonnaministeerium ka kaeveloa. Kuna Maapõueseaduse alusel oleks pidanud loa väljas-

tama VKG-le, siis kaebas VKG Keskkonnaministeeriumi kohtusse. 2014. aasta märtsis rahuldas Riigikohus osaliselt VKG kaebuse ja tühistas Keskkonnaministeeriumi otsuse. Peale kohtuotsuse jõustumist asusid Eesti Energia ja VKG läbirääkimistele, et saavutada mõistlik kompromiss Uus-Kiviõli jagamise osas. Pooled jõudsid nüanssiderohkele kokkuleppele 2019. aastal, jagades Uus-Kiviõli kaevevälja kaheks mäeeraldiseks proportsioonis 2/3 Eesti Energiale ja 1/3 Viru Keemia Grupile. Keskkonnaamet oli antud lahendiga päri ning väljastas 2019. aastal meile vastava kaeveloa kehtivusega kuni 2049. aastani ning lubatud aastase piirmääraga 2 miljonit tonni geoloogilist varu (mäeeraldisse koguvaru on ligi 70 miljonit tonni). Meie tavapärase tootmisprotsessi tagamiseks peame kasutama 5 miljonit põlevkivi aastas, mistõttu näeb kahe ettevõtte koostööleping ette ka väljastatud kaevelubade mahu suurendamise plaani. Meie eesmärk on saavutada õiguskindlus kuni 5 miljoni tonni põlevkivi väljamiseks aastas ning kaevelubade vastavaks muutmiseks teostame hetkel keskkonnamõjude hinnanguid.

Kuna kaevelubade muutmine on aeganõudev protsess ja VKG vajab uue kaevanduse kasutuselevõttu on juba lähiajal, siis leppisime 2022. aasta suvel riigiettevõttega kokku, et kuni nemad seda kaevevälja ei kasuta, võib VKG võtta osa nende aastast kogusest. Selle kokkuleppe tulemusena tohime kaevandada Uus-Kiviõlis viis miljonit tonni aastas kuni selle hetkeni, mil kaevandamisega alustab Eesti Energia.

Tooraine kättesaadavus

Põlevkivi ressursi kättesaadavust hindab VKG nii lühiajalises plaanis ehk varustatus täna kui ka pikaajalises plaanis ehk varustatus tulevikus.

VARUSTATUS TÄNA

VKG põlevkivi vajadus kõiki õlitootmisvõimsusi arvestades on kokku 5,1 miljonit tonni kaubakivi aastas. VKG Kaevandustele väljastatud kaeveload võimaldavad Ojamaa kaevandusest kaevandada 3,5 miljonit tonni kaubakivi ja kui teised turuosaliised oma lubatud kaevemahte täies mahus ei kasuta, siis „tagantjärele kaevandamise mehhanismi” kaudu on võimalik kaevemahte Ojamaal suurendada kuni 4,35 miljoni tonnini. See tähendab, et puuduoleva 750 000 tonni kaubakivi ostmiseks (s.o. 15% kogu VKG põlevkivi vajadusest) peab VKG saavutama kokkulepped teiste turuosalistega või kui seda ei suudeta, siis peab VKG osa tootmisvõimsusi seiskama toorme puuduse tõttu.

2023. aastal jätkus põlevkivi ostmine Kiviõli Keemiatööstuselt. Eesti suurima põlevkivi kaevandaja Eesti Energiaga ei ole aga jätkuvalt suudetud jõuda kokkuleppele põlevkivi õiglase müügihinna osas, mistõttu on üks kolmest VKG Kiviter õlitehasest alates 2020. aastast konserveeritud ja ootab aega, mil Uus-Kiviõli kaevanduse avamise järel suudab VKG ehk ka seda tootmisvõimsust ise toormega varustada.

VARUSTATUS TULEVIKUS

Arvestades VKG kaevemahtusid ja hinnates Ojamaa kaevandusest kättesaadavat ressursi, siis tõenäoliselt ammendub Ojamaa kaevandus 2028. aastal. Toormega varustatuse tagamiseks alustas VKG juba 2019. aastal tegevusi Uus-Kiviõli

kaevanduse avamiseks, sest sujuv üleminek ühest kaevandusest teise nõuab pikka planeerimist ja ranget plaanidest kinnipidamist. Kuigi Eesti Energiaga on saavutatud kokkulepe, et kuni uue keskkonnamõjude hindamise eduka lõpuleviimiseni saab VKG kasutada Uus-Kiviõlis Eesti Energiale eraldatud kaevemäärasid, siis jätkuvalt valitseb risk, et kaevemäärade tõstmise ebaõnnestumisel võib VKG varustatus toormega ohtu sattuda. Seda juhul, kui Eesti Energia peaks otsustama VKG-ga samaaegselt Uus-Kiviõlisse kaevandama tulla. Selle riski maandamiseks on VKG kogu aasta otsinud kompromissi Eesti Energiaga ja kaasanud aruteludes ka konkurentsiameti, kuid aruande kuupäeva seisuga ei ole olukorrale lahendust leitud. Tegemist on VKG jaoks suure riskiga – lahenduse otsimine jätkub 2024. aastal, sest eraettevõtte ei saa teha 100 miljoni euro suurust investeeringut kindluseta, et avatavas kaevanduses on piisavas mahus kivi kaevandamine garanteeritud.

Vaatamata eelpool kirjeldatud riskile jätkas VKG Kaevandused 2023. aastal investeeringuid Uus-Kiviõli kaevanduse avamiseks, sest alternatiive õlitootmise toormega varustamiseks ettevõttel ei ole. Antud kaevandus peaks tagama VKG põlevkiviga varustatuse kuni aastani 2038. Keskkonnasäästust lähtuvalt on Uus-Kiviõli kaevandus ainuõige lahendus, sest antud kaeveväli on Kohtla-Järvel olevate põlevkivi õlitehaste suhtes logistiliselt parimas asukohas ning võimaldab maksimaalselt ära kasutada olemasolevat infrastruktuuri. Uus-Kiviõlis kasutatav konveiertransport on konkurentsilt kõige keskkonnasõbralikum viis põlevkivi transpordiks. Lähedus Kohtla-Järve tootmisterritooriumile annab säästu energiakasutuses. Ojamaa kaevanduse juures asuv põlevkivi rikastusvabrik suudab tagada ka uuelt kaeveväljalt saadava toodangu töötlemise ning vähendab vajadust täiendavateks maapealseteks ehitustöödeks ja looduse häiringuteks.

Põlevkiviõli tootmine

Viru Keemia Grupi peamine toodang on põlevkiviõli, mida saadakse põlevkivi ümbertöötamisel.

VKG Oil jätkas 2023. aastal oma tavapärast tegevust, milleks on põlevkivi termiline töötlemine õlitoodeteks nii Petroter kui ka Kiviter tehnoloogial põhinevate seadmetega. 2023. aastal töötas VKG Oil ümber 4,80 miljonit tonni põlevkivi, mis on 12% rohkem võrreldes 2022. aastaga. Põlevkivi töötlemise maht kasvas peamiselt Petroter I tehaste rekonstrueerimise tõttu 2022. aastal, lisaks mõjutas ka üldiselt parem seadmete töökindlus. Põlevkiviõlitoodete toodang kasvas samas 15% võrra, mis näitab, et juba kolmandat aastat järjest oleme suutnud parandada ühest tonnist põlevkivist toodetava õlitoodangu väljatulekut. 2023. aastal oli antud hüppe taga peamiselt koksistamise sulgemine aasta keskel ja kogu toorme suunamine õlitoodete tootmisesse.

Hüppeliselt tõusnud energiahindade valguses sai 2023. aastal võetud VKG Oilis prioriteediks tootmise energiaefektiivsuse parandamine. Tehtud töö tulemusena vähenes ühe tonni õlitoodete tootmisega seotud energiakulu (st elektrienergia ja

maagaasi kogus) 15% võrra. Energiaefektiivsuse paranemine saab olema püsiv eesmärk ka järgnevatel aastatel.

Teine olulisem 2023. aastal käima tõmmatud projekt on tsirkulatsioonõlide puhastamise projekti kolmas etapp, mis peaks valmima 2024. aasta lõpus ja andma 3% täiendavat toodangut võrreldes 2023. aastaga. Tsirkulatsioonõlide puhastamine on VKG inseneride ja tehnoloogide arendustöö viljana Petroter seadmete juurde ehitatud tootmisvõimsuse laiendus, mis võimaldab samas reaktoris töödelda 20-30% rohkem põlevkivi võrreldes esialgse projektvõimsusega. Esimene taoline katsetus sai tehtud 2017. aastal ja tänaseks on see ennast piisavalt tõestanud, et kõigi Petroteri tehaste tsirkulatsioonõlid suunata täismahus antud seadmetele puhastamiseks. Nagu iga uue arenduse puhul kaasnevad siingi teatud riskid ja tehnoloogia omanikuna peame ise välja mõtlema, kuidas neid riske lahendada.

Kontserni põlevkiviõli toodang

Tonnides

Põlevkivikeemia

Lisaks õlitoodetele toodab VKG ka põlevkivi peenkeemiatooteid. Orgaanilisest osast toodetakse väga kalleid suure puhtusastmega üle 99% kemikaale, mis lähevad nii kosmeetikasse, farmaatsiasse, autokummitööstusesse kui ka elektroonikasse.

Lõppkasutajate hulgas on sellised nimekad firmad nagu Schwarzkopf, Lexus, Samsung.

Kokku toodeti 2023. aastal 1 911 tonni peenkeemia- ja fenooltooteid. Täna kasutusel oleva tehnoloogia puhul toimib põlevkivi peenkeemia tootmine Kiviter tehaste protsessi jääkaine – fenoolvee ümbertöötlemisel. Arvestades turukonjunktuuri muutuseid peenkeemia turul (hindade mõju), kesken-
dusime mullu kahe fenooltoote: Rezol ja Honeyol tootmisel.

Fenooltoodangut, Rezoli, Honeyoli ja puhtaid resortsiine realiseeritakse peamiselt ekspordiks keemiatööstuse ettevõtetele. Sihtturud on Hiina, Suurbritannia, India, Itaalia, Saksamaa ja USA.

Majanduslikel ja keskkondlikel põhjustel otsustati konserveerida koksiseade ja lõpetada süntees- ja peenkeemia toodete tootmine. Koksi tootmine lõpetati mai kuus ja konserveerimine toimus augusti ja septembri jooksul.

Sooja, auru ning elektri tootmine

Saja-aastane kogemus põlevkivi väärimises on õpetanud meid saada põlevkivist palju enam kui lihtsalt õli.

Põlevkivi väärimine käib VKG-s õli, elektrienergia ja soojuse koostootmisel, mis on keskkonnasäästlikem ja majanduslikult efektiivsem viis maavara kasutuseks.

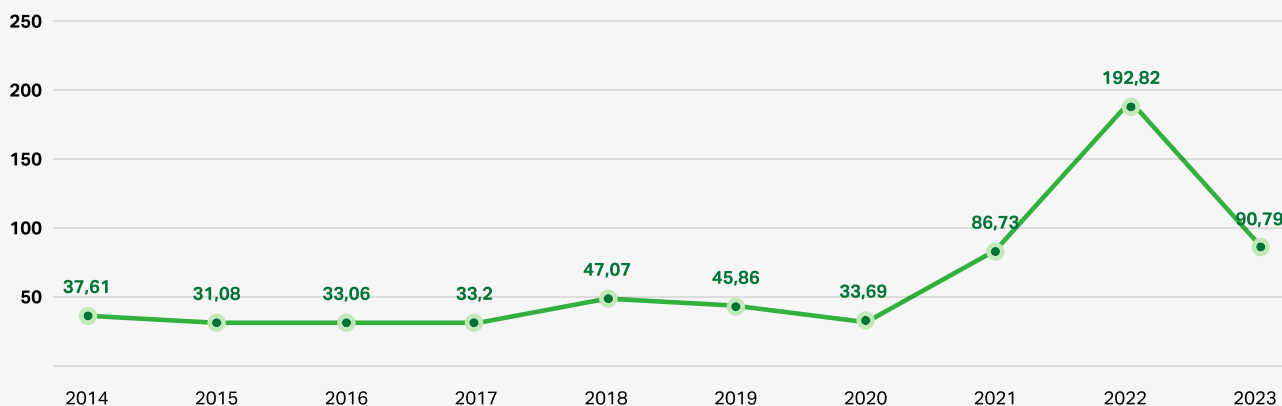
Õlitootmise protsessi kõrvaltoodanguna tekkivad põlevkivigaasid, mis ei kondenseeru õlideks, suunatakse VKG Energiasse, mis kasutab neid soojuse, auru ja elektri tootmiseks. Soojusenergiat edastatakse kohalikku keskküttevõrku, auru müüakse naabruses asuvatele tootmisettevõtetele ja oma tarbimisest üle jääv elekter müüakse VKG Elektrivõrkudele või börsile. Lisaks kasutab VKG Energia põlevkivigaase ka oma lubjatehases, mille toodangut kasutatakse enda väävlipüüdjates suitsugaaside puhastamiseks. Selline tootmisahel tagab põlevkivis sisalduva energia maksimaalselt efektiivse ja keskkonnasõbraliku kasutuse.

2023. aastal sai VKG Energia 15% rohkem sisendenergiat kui 2022. aastal ja tootis sellest 449 GWh elektrienergiat ehk 23%

rohkem kui eelmisel aastal. Elektrienergia toodangu suurem kasv oli tingitud soojusenergia toodangu langusest 8% võrra, mille põhjuseks oli peamiselt ühe suurkliendi väiksem ost, aga ka keskmiselt soojem ilm. VKG Energia elektritoodang moodustas 2023. aastal 9,1% kogu Eestis toodetud elektrienergiast ja 5,5% kogu Eestis tarbitud elektrist (2022. aastal olid vastavad näitajad 4,2% ja 3,8%).

Kui 2022. aastal saavutasid elektrienergia hinnad börsil rekordilise taseme, siis 2023. aasta tõi elektrienergia hinnad allapoole tagasi. Kuna Eesti on osaline elektribörsil Nord Pool, siis mõjutavad meie elektrienergia hindu mitmed tegurid väljaspool meie koduturge, näiteks veetase Norra hüdroreservuaarides, Soome Olkiluoto 3 tuumajaama toodang, ilmastikuga seotud tegurid. Elektrihinnad langesid ka tingituna maagaasi madalast hinnast 2023. aastal.

ELEKTRIENERGIA HIND BÖRSIL NPS EE, EUR/MWH

2023. aasta keskmine elektrienergia hind börsil NPS EE langes 2021. a taseme lähedale. VKG Energia keskmine elektrienergia müügihind 2023. aastal oli 132,87 EUR/MWh (2022. aastal 136,18 EUR/MWh), hind langes aastaga 2% võrra. Hinna langus oli väike kuna elektrienergia müügist 49% toimus fikseeritud hinnaga, mis oli keskmisest börsihinnast kõrgem.

Eriprojektid: alajaamade ehitamisest metallkonstruktsioonide tootmiseni

Kontserni tütarettevõtte Viru RMT on rahvusvahelisel turul tegutsev mitmekülgset oskusteavet koondav inseneritegevuse ja projektijuhtimise keskus.

Mitme aastakümne pikkuse kogemusega ettevõtte pakub remondi- ja montaažiteenuseid ning metallkonstruktsioonide ja metalldetailide tootmist, paigaldamist ja hooldust.

Viru RMT tegevusalad

- 1 elektritööd laelambist alajaamani;
- 2 tehniliste seadmete projekteerimine, tootmine ja paigaldus;
- 3 automaatjuhtimissüsteemide projekteerimine, paigaldus ja seadistamine;
- 4 kontrollmõõteriistade remont ja kalibreerimine;
- 5 tõstetööd ning tõsteseadmete hooldus ja remont;
- 6 projektijuhtimine terviklike tehniliste lahenduste teostamiseks.

2023. aasta suuremad alustatud ja realiseeritud projektid

- Hedinn hf Iceland, Torustiku vundamentide tootmine;
- Hedinn hf Iceland, Steam separator valmistamine;
- Narva linnas Kreenholmi tn 60 ja 64 piirkonna elektrivarustuse ehitustööd;
- Narva linnas A. Puškini tn 29 koolimaja ja selle lähialal elektrivarustuse ehitustööd;
- Audru 110kV alajaama renoveerimine ja liitumine;
- Viimsi, 110kV alajaama renoveerimine;
- Kehra, 110/35/10 kV alajaama liitumistööde ehitus;
- Tapa 110kV alajaama liitumine;
- Akupatarei ja laadija tarnimine ning paigaldamise projekteerimine ja paigaldamine (Põhja Soojuselektrijaam);
- I. etapp Sirgala ja Viivikonna elektrivarustuse rekonstrueerimise ehitustööd.

19. märtsil 2024 müüs kontsern Viru RMT, mis tegeleb metallkonstruktsioonide tootmisega, uuele omanikule – ICESTONIA OÜle, kelle eesotsas on Viru RMT juhatuse liige Indrek Metsatalu.

”

“Viru RMT profiiliga ettevõtte nõuab väga kindlat juhtkonna fookust nii ettevõtte strateegia kui igapäevase tegevuse osas. VKG on aga keemiatööstusettevõtte, mille äriplane fookus ja kompetentsid on eelkõige suunatud tööstusliku tootmise arendamisele Ida-Virumaal. Seega oleme teinud ettepaneku Viru RMT praegusele juhile Indrek Metsatalule ettevõtte omandamiseks ning meil on hea meel, et Indrek oli sellest huvitatud.”

Jaanis Sepp

**JUHATUSE ASEESIMEES
JA FINANTSDIREKTOR**

Ülevaate tehtud töödest leiad Viru RMT kodulehelt

www.virurmt.com

Äri- ja majandustegevus

2023. aastal jätkas VKG juba eelmisel aastal alustatud grupi restruktureerimist ja tööfunktsioonide korrastamist, mille peamiseks ajendiks on ettevõtte konkurentsivõime tagamine muutavas majanduskeskkonnas.

Tootmistegevuses olid jätkuvalt prioriteetideks tööohutuse ja töökindluse tagamine.

VKG põhitegevus jagunes kolmeks suuremaks etapiks: protsessi ahelas vastavalt põlevkivi kaevandamine, põlevkiviõlitoodete tootmine ja energia tootmine. Lisaks kuulub VKG kaks teenusettevõtet, mis osutavad logistika- ja remonditeenuseid peamiselt teistele kontserni ettevõtetele.

Lisaks jätkuvale kontserni struktuuri korrastamisele oli VKG kui tootmisettevõtte peamisteks prioriteetideks 2023. aastal tootmise energiaefektiivsuse parandamine ning seadmete töökindluse ja töötajate tööohutuse tagamine.

VKG 2023. aasta õlitoodete toodang 669 000 tonni oli kontserni läbi aegade parim tulemus, seega töökindluse osas võib tulemusega rahul olla. Samas näeme jätkuvalt arenguruumi, sest läbi aasta oli mitmeid avariiseisakuid, mille põhjuseks oli kas alltöövõtjate praak, oma töötajate hooletus või ka vaelearvestus seadmete vastupidavuse osas. Oleme rahul arengutega tootmisprotsessi energiaefektiivsuse parandamisel. 2023. aastal oli VKG tootmise energiakulu (st elektri ja maagaasi kogus) õlitoodete tonni kohta 12% madalam kui 2022. aastal ja 13% madalam võrreldes 2021. aastaga. Ka selles näitajas on jätkuvalt arenguruumi, seda eelkõige energiatootmise efektiivsuse osas. Rahule ei saanud aga jääda 2023. aasta tööohutuse tulemustega. Kuigi eesmärgiks sai võetud töövõime kaotusega tööõnnetuste arvu vähendamine, siis tegelik tööõnnetuste arv osutus varasemast aastast pea 25% suuremaks. Kindlasti oli 2023. aastal tööohutuse valdkonnas ka positiivseid arenguid (täpsemalt on tööohutusest kirjutatud Tööohutus ennekõike peatükis), kuid koondtulemus ei olnud rahuldav ja 2024. aastal töö tootmisohutuse parandamisega jätkub.

2023. aasta tootmisnäitajate võrdlemisel eelmise aastaga peab arvestama, et 2022 oli poolik aasta. Lisaks peab arvestama sellega, et VKG tootmisega seotud põhivarasid enam ei oma, vaid rendib neid pikaajalise lepingu alusel ettevõttelt Kirde Varad AS. Tulenevalt IFRS 16 nõuetest raporteerib VKG pikaajalisi rendikohustusi siiski põhivaradena. Kui 31.12.2022 seisuga olid jätkuvalt VKG omanduses põlevkivi kaevandamisega seotud varad, siis 31.12.2023 seisuga on ka need Kirde Varade alla liikunud ja VKG ostab õlitootmiseks vajaliku põlevkivi Kirde Varade tütarettevõttelt VKG Kaevandused OÜ pikaajalise lepingu alusel. Sellest on tingitud nii bilansimahu kui ka omakapitali langus võrreldes varasema aastaga. Kuigi turutingimused olid 2023. aastal halvemad kui 2022. aastal, siis nii kasum kui ka puhaskasumi marginaal on paranenud. Seda põhjusel, et 2022. aasta teises pooles Petroter I kapitaalremondi tõttu suure osa ajast seisis, mistõttu ka 2022. aasta toodang ja müük olid tavapärasest väiksemad.

Väliskeskkonna mõju

Põlevkiviõli tootjana tegutseb VKG valdkonnas, kus ettevõtte käekäik on suuresti sõltuv väliskeskkonna arengutest ja seda peamiselt kolmes valdkonnas: majanduskeskkond, regulatiivne keskkond ning tooraine kättesaadavus.

MAJANDUS- KESKKOND

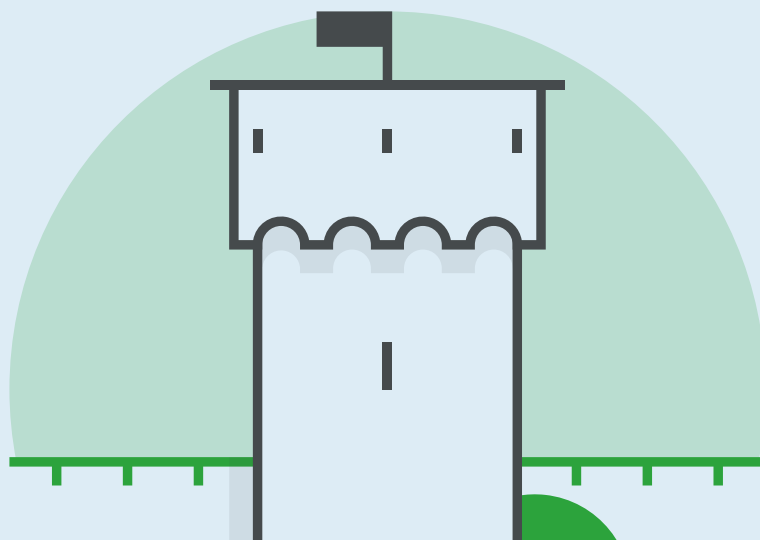
Põlevkiviõli kui VKG peamine toode konkureerib teiste kütustega globaalselt avatud tooraine turul, kus nõudluse ja pakkumise tasakaal sõltub üldisest majanduskeskkonnast ja olulise turujõuga tootjate otsustest.

REGULATIIVNE KESKKOND

Peamiselt Euroopa Liidu kui ka Eesti tasemel tehtavad poliitilised otsused on kui vastutuul, mis pärsib VKG konkurentsivõimet võitluses koha eest globaalsel õlitoodete turul.

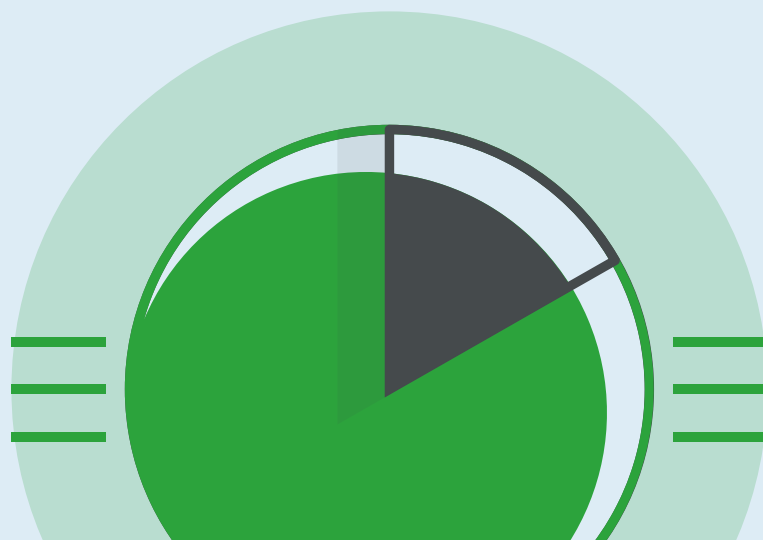
TOORAIN KÄTTESAADAVUS

Põlevkivi kui VKG peamise tootmis- sisendi kättesaadavus sõltub riiklikest otsustest põlevkivi jaotussüsteemi kujundamisel. Konkureerides riigi omanduses oleva ettevõttega peab VKG oma õiguste eest aktiivselt seisma, et need otsused ei kalduks olema riigiettevõtet soosivad.

Majanduskeskkond

Vaatamata keerulisele olukorrale pidas maailmamajandus hästi vastu ning suutis Rahvusvahelise Valuutafondi (IMF) hinnangul 2023. aastal kasvada 3,1%.

Jätkuv sõda Ukrainas, geopoliitikasse lisandunud Israeli-Hamasi sõda, kiire inflatsioon ja kõrged intressimäärad olid märksõnad, mis juhtisid maailmamajandust 2023. aastal. Vaatamata keerulisele olukorrale pidas maailmamajandus hästi vastu ning suutis Rahvusvahelise Valuutafondi (IMF) hinnangul 2023. aastal kasvada 3,1%. Siiski on alates 2021. aastast maailmamajanduse kasv olnud kerges langustrendis, jäädes alla ajaloolisele keskmisele, milleks on 3,8% perioodil 2000-2019. Kui 2021. aastal oli maailmamajanduse kasv 6% ja 2022. aastal 3,4%, siis IMF prognoosid näitavad, et ka tulevikus jääb kasv 2023. aastaga sarnasele tasemele. Ülemaailmseks kasvukuks prognoositakse 2024. aastal 3,1% ja 2025. aastal 3,2%, kuna keskpanga intressimäärad on inflatsiooni vastu võitlemiseks kõrgendatud ning majandusaktiivsus madal. Kuigi üleilmne majandus tervikuna 2023. aastal kasvas, oli riikide majandusolukord erinev.

Euroala sisemajanduse koguprodukt (SKP) kasvas möödunud aastal Eurostati andmetel 0,4%, mis on oluliselt väiksem võrreldes globaalse majanduskasvuga, aga ka euroala enda eelneva paari aasta 4-5% kasvuga. Nii Euroala kui ka maailmamajanduse kasvu piirasid enim kõrged intressimäärad. Alates 2022. aastast on nii USA föderaalreserv kui ka

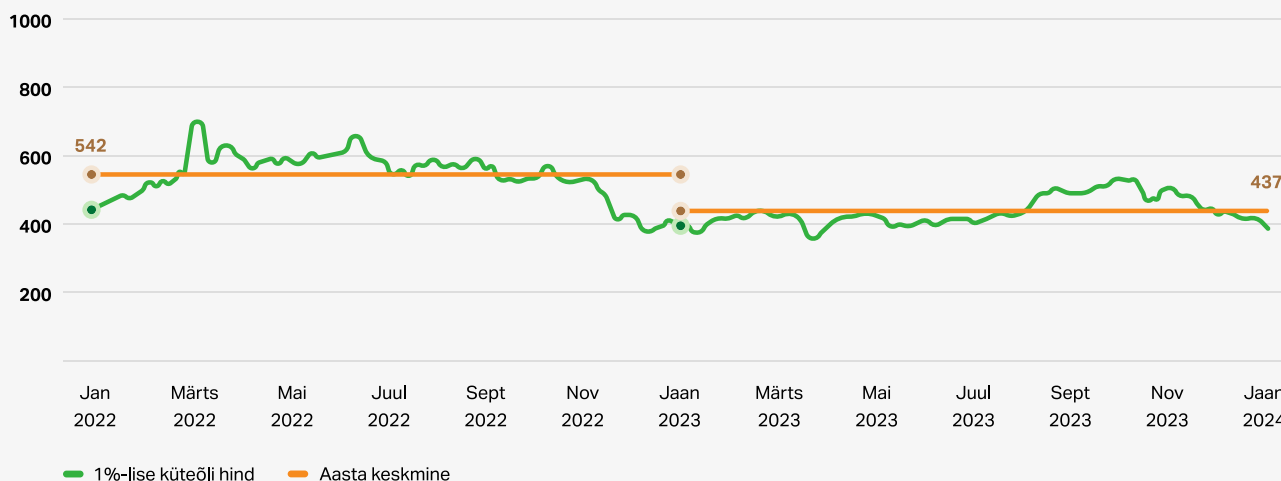
Euroopa keskpank järk-järgult intressimäärasid tõstnud, viies 2023. aastaks baasintressimäärad rekordtasemele. Aasta lõpuks oli USA föderaalreservi intressimäär 5,33%, mis on viimase 23 aasta kõrgeim tase ja Euroopa keskpanga intressimäär 4,5%, mis on kõrgeim tase alates ülemaailmsest finantskriisist aastatel 2007-2008. Intresside tõstmine oli vajalik võitlemaks kiire inflatsiooniga, mille põhjuseks oli keskpankade ekspansiivne rahanduspoliitika COVID-19 pandeemia ajal ja sellele järgnenud Venemaa sissetung Ukrainasse, mis kergitas järsult energiakandjate ja toormaterjalide hindasid. rekordtasemele. Aasta lõpuks oli USA föderaalreservi intressimäär 5,33%, mis on viimase 23 aasta kõrgeim tase ja Euroopa keskpanga intressimäär 4,5%, mis on kõrgeim tase alates ülemaailmsest finantskriisist aastatel 2007-2008. Intresside tõstmine oli vajalik võitlemaks kiire inflatsiooniga, mille põhjuseks oli keskpankade ekspansiivne rahanduspoliitika COVID-19 pandeemia ajal ja sellele järgnenud Venemaa sissetung Ukrainasse, mis kergitas järsult energiakandjate ja toormaterjalide hindasid.

Veelgi nukram on seis Eesti majanduses. Statistikaameti andmetel langes 2023. aastal Eesti SKP 3% võrra (2022. aasta langus 1,3%). Alates kinnisvaramulli lõhkemisest 2008. aastal ei ole nii laiapõhjalist majanduslangust Eestis olnud. Nõrkade tulemuste põhjuseks on viimasel kahel aastal olnud kiire hinnakasv, mis on jätnud jälje Eesti majanduse konkurentsivõimele. Lisaks energiakandjate ja toormete hinnatõusule on Eesti inflatsiooni vedanud jätkuv tööjõukulu tõus. Kui 2022. aastal oli esimest korda 12 aasta jooksul Eesti inflatsioon (+19,4%) kiirem kui keskmise brutopalka tõus (+8,9%), siis 2023. aastal kasvas keskmine brutopalk (+11,3%) taas kiiremini kui inflatsioon (+9,2%). Prognoosi järgi jätkub majanduslangus Eestis ka 2024. aastal, mis majandusteooria järgi peaks kaasa tooma ka tööpuuduse suurenemise ning palgaralli pidurdumise. Kui keskpangad oma rahapoliitikaga üritavad inflatsiooni pidurdada, siis Eesti valitsus annab omalt poolt inflatsioonile hoogu juurde 2024. aasta alguses rakendatavate maksutõusudega - käibemaksumäär tõuseb 20%-lt 22%-ni ning alkoholi ja tubakatoodete aktsiis 5%.

VKG majandustulemusi mõjutab enim just globaalsel õliturul toimuv. Võrreldes 2022. aastaga oli hindade volatiilsus 2023. aastal väiksem, kuid siiski märkimisväärne. Langev majandusaktiivsus ja õlituru kohanemine 2022. aastal Venemaale kehtestatud sanktsioonidega hoidsid aasta esimeses pooles õli hinnad langustrendis. Juunis saavutas Brent aasta madalaima hinnataseme 72 dollarit barrel. OPEC+ tootmismahutude kärpimine ja uued geopoliitilised konfliktid Iisraelis ja Punasel merel lennutasid toornafta hinna septembri lõpuks aasta kõrgeimale hinnatasemele 97 dollarit barrel. Jätkuv majandussurutus tõmbas aasta lõpus toornafta hinna taas langustrendi ja aasta lõpetas Brent hinnatasemel 77 dollarit barrel. 2023. aasta keskmiseks Brenti hinnaks kujunes 82 dollarit barrel, mis on 17% madalam võrreldes eelmise aastaga.

VKG müüb enamuse toodetud õlidest 1% väävlisisaldusega kütteõli hinna baasilt. Võrreldes Brent toornaftaga on 1% kütteõli turg vähemlikviidne, mistõttu kütteõli hind võib turu pakkumise ja nõudluse vahekorra tõttu liikuda Brentist erinevalt. Kuna õliturg arveldab dollarites, aga VKG kulud on eurodes, siis lisaks mõjutab kontserni tulemusi ka dollari ja euro kurss. Seega iseloomustab kontserni tulemusi kõige paremini alltoodud kütteõli hinnakurv.

1% VÄÄVLISISALDUSEGA KÜTTEÕLI HIND 2022-2023, €/T

Graafikult on näha 1% väävlisisaldusega kütteõli hinnaliikumist aastatel 2022 ja 2023. Alustades 2023. aastat hinnatasemel 400 €/t ning kaubeldes esimesel poolaastal alla aasta keskmise hinnataseme, kallinedes aasta teises pooles ning saavutades hinnatipu septembri lõpus hinnatasemel 539 €/t. Aasta lõpus 1% kütteõli hinnad taas langesid vähenenud majandusaktiivsuse tõttu, lõpetades aasta hinnatasemel 405 €/t. Aasta keskmiseks kütteõli hinnaks kujunes 437 €/t, mis on 19% madalam kui aasta varem. Brentiga võrreldes oli 1% väävlisisaldusega kütteõli keskmise hinna langus natuke suurem ja selle põhjuseks peamiselt nõrgem dollari kurss, keskmiselt 1,08 (2022: 1,05).

VKG ekspordi osakaal konsolideeritud netokäibest 2023. aastal oli 62% (2022. aastal 36%). Kuigi valdav enamus toodangu lõpptarbijatest on väljaspool Eestit, siis ekspordi osakaal

oli 2023. ja eriti 2022. aastal tavapärasest väiksem, kuna ühel peamisel ostjal on Eestis püsiv tegevuskoht ja käibemaksu number, mistõttu VKG aruandluses kajastus see müük kohaliku müügina.

Kontserni finantsriskide juhtimisel on äärmiselt oluline arvestada naftaturu volatiilsusega ja tootmise omaninna kasvutrendidega. Ettevõtte jätkusuutlikkuse tagamiseks volatiilses turukeskkonnas on oluline hoida tavaettevõtetega võrreldes suuremaid likviidsuspuhvreid, et turuhindade järsu languse korral suudetaks need üle elada. Baastoote tootjana globaalsel tooraineturul konkureerides peame pidevalt kontrollima tootmiskulusid, et tagada tootmise konkurentsivõime ka naftaturu langusperioodidel.

Konsolideeritud kasumiaruanne

Tuhandetes eurodes

	2020	2021	2022	2023
Müügitulu	207 841	285 523	184 747	339 518
Müüdud toodete kulu	-216 077	-275 880	-200 414	-404 092
BRUTOKASUM	-8 236	-9 643	-15 667	-64 574
Turustuskulud	-5 548	-5 232	-2 380	-4 894
Üldhalduskulud	-11 179	-12 722	-7 371	-14 722
Muud äritulud	40 942	66 283	42 495	109 604
Muud ärikulud	-1 232	-1 793	-5 133	-1 687
ÄRIKASUM	14 748	56 178	11 944	23 727
Kokku finantstulud ja -kulud	-4 424	-1 860	-6 785	-4 402
KASUM ENNE TULUMAKSU	10 324	54 319	5 158	19 325
Erakorralised kulud				
Tulumaks	-244	-4 532	-1 099	-1 619
ARUANDEAASTA PUHASKASUM	10 080	49 787	4 059	17 706

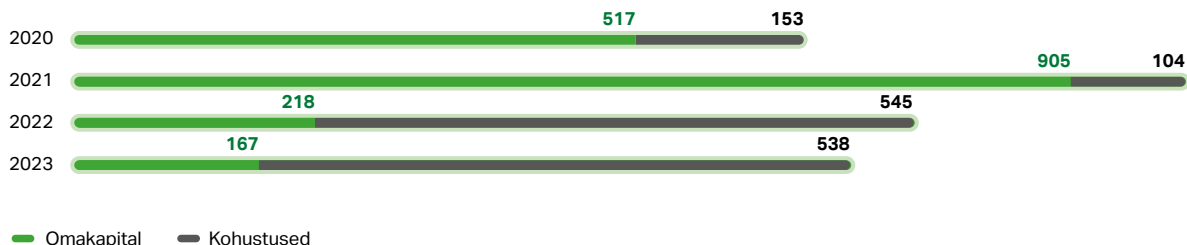
Konsolideeritud bilanss

Tuhandetes eurodes

	2020	2021	2022	2023
VARAD				
Käibevara	158 937	198 028	337 535	147 669
PÕHIVARA	511 394	811 342	426 292	557 844
VARAD KOKKU	670 331	1 009 370	763 827	705 513
KOHUSTUSED JA OMAKAPITAL				
Lühiajalised kohustused kokku	51 435	76 586	266 478	259 822
Pikaajalised kohustused kokku	102 191	27 333	278 855	278 200
KOHUSTUSED KOKKU	153 626	103 920	545 333	538 022
Omakapital kokku	516 705	905 451	218 494	167 491
KOHUSTUSED JA OMAKAPITAL KOKKU	670 331	1 009 370	763 827	705 513

Bilansimaht

Miljonites eurodes

Tegevusraamistik

Regulatiivsel keskkonnal on VKG tegevusele väga suur mõju. Stabiilne keskkond aitab ettevõttel oma majandustegevust planeerida ning mõjudega kohaneda.

Kui regulatsioonid muutuvad kiiresti, riigi sõnumid on ebaselged ja ootamatud, siis need takistavad nii igapäevast majandustegevust kui ka tulevasi investeeringuid.

2023. aastat iseloomustas väga heitlik regulatiivne keskkond, mis tulenes eelkõige märtsis toimunud Riigikogu valimistest. Uus valitsus võttis endale üheks peamiseks eesmärgiks rohupöörde elluviimise Eestis, kus tihti eesmärk pühendas abinõu. Kui riigil oli vaja eelarvesse lisatulusid, siis tõsteti keskkonnatasusid niimoodi, et huvirühmadel sisuliselt puudus võimalus kaasa rääkida, sest eelarvesse oli raha juurde vaja kohe. Kui uute

põlevkivi kaevanduslubade menetlemine peatati, siis põhjendati seda vajadusega enne kokku leppida kliimaseaduse sisus, et seejärel otsustada, kas ja mil viisil on võimalik Eestis põlevkivi kaevandada. Need on kõigest paar näidet iseloomustamiseks, kui keerulises ja turbulentses regulatiivses keskkonnas VKG peab hakkama saama.

Peamised VKG-d mõjutanud regulatiivsed muudatused või algatused 2023 aastal

KESKKONNATASUDE SEADUSE MUUDATUS

2023. aasta lõpus võeti kiirkorras, ilma igasuguse mõjude hindamiseta vastu keskkonnatasude seaduse muudatus, millega tõsteti saastetasude määrasid järkjärguliselt kuni 2027. aastani. Selle tulemusena peab VKG hakkama alates 2024. aasta juulist maksma rohkem saastetasusid vette ja õhku heidetud saasteainete eest ning tuha ja poolkoksi ladestamise eest. VKG jaoks tähendab see saastetasude tõusu 2024. aastal 9 miljoni euroni (+12% võrreldes 2023. aasta tasudega) ja 2027. aastaks 13,5 miljoni euroni (+70%), mis õiguskindluse vaates on väga lühike periood.

PÕLEVKIVIÕLITOOTMISE PARIM VÕIMALIK TEHNIKA

Kliiministerium alustas 2023. aastal põlevkiviõli tootmise parima võimaliku tehnika viitedokumendi ülevaatamisega, uuendamisega jõutakse lõpule eelduslikult 2024. aastal.

KLIIMASEADUS

Kliiministerium algatas 2023. aasta septembris kliimaseaduse koostamise. Sellest peaks tulema n-ö raamseadus, mis sätestab seaduse tasandil kliimaneutraalsuse 2050. aastaks koos vajalike vahe-eesmärkidega erinevatele sektoritele. VKG tuli kliimaseaduse koostamise ettepanekuga välja juba 2021. aastal, et alustada riigis laiemat diskussiooni meile jõukohaste kliimaeesmärkide teemal ning teadvustada eesmärkidega kaasnevaid mõjusid, võimalusi ja ohtusid. Selleks on vaja tekitada tasakaalustatud ja argumenteeritud ühiskondlik arutelu, kus lisaks eesmärkide püstitamisele analüüsitakse ka nende saavutamise võimalikkust, selleks vajalike tehnoloogiate olemasolu, kaasnevat kulu ja mõjusid keskkonnale laiemalt kui ainult ühemõõtmeline CO₂-heide. Esimesed arutelud näitasid, et riigil ei ole selget visiooni, mida nad soovivad kliimaseadusega saavutada peale selle, et seatakse siseriiklikud kasvuhoo- negaaside vähendamise eesmärgid kliimaneutraalsuseni jõudmiseks 2050. aastal. Seetõttu on VKG antud protsessi suhtes pigem skeptiline. Kliimaseaduse koostamine peaks lõppema 2024. aastal ja seadus jõustuma 2025. aastal.

KESKKONNAPÄEV

12. septembril toimus Arvo Pärdi Keskuses Viru Keemia Grupi korraldatud keskkonnapäev, mille fookuses oli kliimaseaduse loomise vajalikkus Eestis. Päeva vältel esitasid erinevad valdkonna tipptegijad oma nägemuse kliimaseadusest ja rohereformi mõjust. Avaettekande tegi kliiminister Kristen Michal, kes tutvustas publikule kliimaseaduse poliitilist vaadet.

Ettekanded ja videod on leitavad siit:

www.vkg.ee/keskkond/

MAAPÕUESEADUSE MUUDATUS

Kliiminister algatas septembris maapõuseaduse muutmise seaduse eelnõu eesmärgiga peatada põlevkivi kaevanduslubade menetlused kuni kliimaseaduse vastuvõtmiseni. Lisaks kaevanduslubadele peatatakse ka menetluses olevad keskkonnamõju hindamised. VKG jaoks oli oluline, et menetluslikult juba lõppfaasi jõudnud kaevanduslubade muutmise taotlused ja mõjude hindamised ei peatu, vaid menetletakse lõpuni, sh. ka VKG Ojamaa ja Uus-Kiviõli kaevandusloa muudatused.

EUROOPA LIIDU TASUTA KVOOTIDE JAGAMISE MÄÄRUSE MUUDATUS

Euroopa Liidu kauplemissüsteemis olevatele süsinikulekke ohuga sektoritele, kuhu kuulub ka VKG, jagatakse tasuta CO₂-kvooti. Varasemalt olid põhimõtted kokku lepitud kuni 2025. aasta lõpuni. 2023. aasta lõpus jõuti kokkuleppele tasuta kvoodi jagamise põhimõtetes kuni 2030. aastani. Muudatuste tulemusena väheneb ettevõttele jagatavate tasuta kvootide maht, aga seda vähem kui Euroopa Komisjon vahepealse ettepanekuna välja pakkus. See annab VKG-le teatava kindluse kuni

2030. aastani. Euroopa Liidu CO₂ maksustamise plaanid peale 2030. aastat on hetkel ebaselged, sest sõltuvad suuresti arengutest Euroopa Parlamendi valimistel, mis toimuvad 2024. aasta juunis.

ERIOTSTARBELISE DIISELKÜTUSE KASUTAMINE

Alkoholi-, tubaka-, kütuse- ja elektriaktsiisi seaduse ja vedelkütuse erimärgistamise seaduse muutmise tulemusel anti 2020. aastal ka põlevkivikaevandustele õigus kasutada eriotstarbelist diislikütust Euroopa Liidu miinimummäära tasemel. 2023. aastal otsustas Vabariigi Valitsus alates 1. maist 2024 nimetatud õiguse lõpetada. VKG hinnangul on tegemist diskrimineeriva otsusega, sest kütuseaktsiis on ette nähtud avalike teede korrashoiuks, kuid kaevandustehnika sõidab ainult kaevanduste territooriumil, samas kui antud soodustust jätkuvalt omav põllumajandustehnika võib aeg-ajalt siiski maanteedele sattuda. VKG jaoks tähendab kõnealune maksumuudatus täiendavat maksukoormuse kasvu 1,34 miljoni euro võrra aastas.

8

Hoiame keskkonda

Ettevõtete jätkusuutliku arengu eelduseks on
keskkonnamõjude ohjamine.

VKG-s on välja töötatud terviklik süsteemne lähenemine keskkonnaküsimustele, mis on kooskõlas nii Euroopa Liidu ja Eesti õigusaktide kui ka parima võimaliku tehnika (PVT) raamdokumentidest tulenevate keskkonnanõuetega. VKG tootmisüksused vastavad kehtivatele keskkonnanõuetele. Vaatamata

sellele otsime protsesside optimeerimise ja tootmistevõime jalajälje vähendamise võimalusi. Meie eesmärgiks on võimalikult väikese jalajäljega ringlusmajanduse põhimõtetest lähtuvalt põlevkivi potentsiaali täielik ja efektiivne kasutamine.

2023. aasta keskkonnanõuete fookusteemad

KASVUHOONEGAASID (KHG)

2023. aastal oli VKG otsene CO₂-heide õlitoodete tonni kohta 2,05 tonni, jäädes samale tasemele võrreldes 2022. aastaga, kuid olles 5,2% madalam kui 2021. aastal. VKG jätkab pingutusi õlitoodete tootmisega kaasneva otsese CO₂-heidet vähendamiseks toodetud tonni kohta. Teoreetiliselt ja tehniliselt peaks olema võimalik enamus VKG õlitootmisega seotud otsesest CO₂-heitmetest kinni püüda, kui paigaldada korstnatele vastavad püüdurseadmed. Ühelt poolt tähendab see täiendavat investeeringut ja teiselt poolt ka märkimisväärset kulude kasvu, kuna CO₂ püüdmise protsess on energiamahukas. Järgnevatel aastatel kavatseb VKG lähemalt uurida CO₂ kinnipüüdmise tehnoloogiaid, et olla valmis 2045. aastal investeerima süsiniku püüdurseadmetesse eesmärgiga saavutada süsinikuneutraalne õlitootmine 2050. aastaks. Loodetavasti Euroopa Liit leiab selleks ajaks ka lahenduse, kus ja kuidas kogu kinnipüütud süsinik ladustatakse.

Lisaks pingutustele süsinikujalajälje vähendamisel tellis VKG 2023. aastal esmakordselt välistelt nõustajatelt UAB Vesta Consulting ja Nomine Consult OÜ vastavalt kestlikkusaruandluse direktiivi (CSRD) põhimõtetele oma mõjualade (scope) 1, 2 ja 3 süsinikujalajälje hinnangud. Esimeses etapis koostatud mõjualade 1 ja 2 raporti tulemusel moodustasid suurema osa kontserni heitkogustest otsesed ehk tootmisprotsessidest tulenevad kasvuhoonetegaasid heitkogused. Otsesest heitkogustest vähendamiseks teeme iga-aastaseid energia- ja kütusekulu auditeid, otsime uusimaid ja uuenduslikke tehnoloogiaid. Kaudsed heitkogused energiakasutusest (mõjuala 2) on seotud taastumatu elektrienergia kasutamisega. Väliste toodete ja teenuste kasutamise ning kontserni toodangu tarbijate poolt kasutamisega seonduv heitkoguste süvaanalüüs (mõjuala 3) valmib 2024. aasta jooksul.

PÕLEVKIVIÕLI TOOTMISE PARIM VÕIMALIK TEHNIKA (PVT)

Uue alusuuringu tulemuste vormistamise järgselt alustati 2023. aastal põlevkiviõli tootmise PVT viitedokumendi ehk järelduste uuendamisega. Tegevuse käigus vaadatakse üle kogu Eesti põlevkiviõli tootmisele seatud keskkonnanõuete nõuded ning viiakse need vastavusse kõige värskemate tehnoloogiliste arenduste ja juriidiliste regulatsioonidega. VKG õlitootmise käitistele toob see kaasa uusi ja/või senisest rangeimaid keskkonnanõudeid, mille täpsem sisu saab paika eeldatavalt 2024. aastal. Tootmistevõime tuleb uute nõuetega vastavuse viia (st teha vajalikud investeeringud) nelja aasta jooksul alates uuendatud PVT viitedokumendi jõustumisest.

LÕHNAHÄIRINGUTE VÄHENDAMINE

Jätkasime tootmisprotsesside töörežiimide analüüsimise ja korrigeerimisega lõhnahäiringute esinemise olukordades, et minimeerida VKG tootmisest ja teiste ettevõtete tegevuse koostõjusest tulenevate lõhnahäiringute intensiivsust ja kestvust. Häiringu intensiivsust iseloomustava väävelvesiniku (H₂S) ühe tunni keskmise õhukvaliteedi piirväärtuse ületusi VKG Oili tootmisterritooriumi poolt puhuva tuule korral esines 2023. aastal VKG pidevseirejaama andmetel 120 korral, mida oli 41% võrra vähem kui 2022. aastal.

Lõhnahäiringute täiendavaks vähendamiseks sõlmiti 2023. aasta lõpus koostööleping ettevõttega Envirosuite Limited (Envirosuite), tänu millele oleme nüüd ühendatud tarkvaralahendusega, mis aitab saastetasemeid ka ette prognoosida ja selle baasil tehtavate otsuste läbi minimeerida keskkonnamõjusid. Envirosuite juurutab VKG-s keskkonnateabe platvormi Omnis, mis lubab meil saada paremat olukorrapõhist teavet saastetasemete kohta nii tootmisterritooriumil kui ka väljaspool seda. See omakorda võimaldab meil optimeerida tööprotsesse ja vähendada keskkonnamõjusid. Lisaks toetavad platvormi täiendavad seireseadmed, mis aitavad kiiremini tuvastada kõrgeandmeid saastetasemete tekkimist ning reageerida vältimaks mõju kandumist väljaspoole VKG tootmisterritooriumi.

PÕLEVKIVITÖÖSTUSE JÄÄTMETE PRÜGILA

2023. aastal tehti Lüganuse Vallavalitsuse poolt VKG uue tööstusjäätmete prügila kohaliku omavalitsuse eriplaneeringu asukohavaliku otsus ja kinnitati keskkonnamõju strateegilise hindamise (KSH) I etapi aruanne, misjärel alustati eriplaneeringu detailse lahenduse ja KSH II etapi koostamisega. Paralleelselt alustati läbirääkimisi Keskkonnaministeeriumiga prügila äärsete kinnistute omandiküsimuste lahendamiseks, mis võimaldaks olemasoleva prügila laiendamist.

BIOTOODETE TOOTMISKOMPLEKS

2023. aastal läbiti VKG biotoodete tootmiskompleksi asukoha eelvaliku otsuse eelnõu ja KHS I etapp ehk Lüganuse Vallavalitsus võttis eriplaneeringu osas vastu positiivse otsuse asukoha eelvaliku kohta ja KSH I etapi aruande kohta. Järgnevalt alustati eriplaneeringu detailse lahenduse ja KSH II etapi analüüside läbiviimisega.

PLASTIJÄÄTMETE PÜROLÜÜSITEHAS

Uue arendusena algatati vastavalt esmastele tehnoloogiapakujatelt saadud sisenditele planeerimisetapis oleva plastijäätmeid ringlusse võtva pürolüüsitehase keskkonnamõju eelhindamine, et enne võimalikku investeerimisotsust ja keskkonnalubade taotlemist oleksid välja selgitatud kõik antud tehasega kaasnevad keskkonnamõjud ning seonduvalt rakenduvad keskkonnavalasid nõuded.

2024. aasta üheks olulisemaks keskkonnategevuseks on panustamine põlevkiviõli PVT viitedokumendi väljatöötamisse, vältimaks õlitootmisele ebarealistlike keskkonnanõuete seadmist. Teisalt on prioriteediks kõigi kontserni ettevõtete tegevuseks vajalike keskkonnakaitselubade tagamine ning eraldi ka olulisemate tootmisteggevuses toimuvate muudatuste korral vajalike keskkonnamõjude hindamise läbiviimine, et oleks tagatud kõigi ettevõtete keskkonda mõjutavate

tegevuste vastavus kehtestatud keskkonnanõuetele (sh strateegilise tähtsusega arendustegevused nagu nt põlevkivi tööstusjäätmete prügila, biotoodete tehas ja plastijäätmete pürolüüsitehas). Eraldi fookusteemaks on VKG tootmisterritooriumile uute õhuseireseadmete paigaldamine, uue õhuseireandmete analüüsitarkvara juurutamine ning tööprotsesside täiendav parendamine lõhnahäiringute vähendamiseks.

9

Arendame tuleviku lahendusi

2023. aastal oli VKG arendustegevuste fookuses kaks projekti: biotoodete tootmiskompleksi (BTT) rajamine Lüganuse valda ning plastijäätmete keemilise ringlussevõtu tehase rajamine Kohtla-Järvele.

BTT projekti arendamisel oli esmane fookus Lüganuse vallas algatatud eriplaneeringu ja keskkonnamõju strateegilise hindamise protsessi toetamine. 29.06.2023 kinnitati Lüganuse valla volikogu poolt eriplaneeringu 1. etapi aruanne ja asukoha eelvalik Aa külas. Edasine protsess on keskkonnamõjude hindamine valitud asukohas, mis peaks kulmineeruma 2024. aasta lõpus eriplaneeringu kinnitamisega. 2023 jooksul teo-

stati enamus keskkonnamõjudega seotud analüüse ja uurin-
guid (asukoha geodeesia uuring, botaanilised inventuurid ja ala
piirangute määratlemine, piirkonna liiklusmuutuseuuring, res-
sursi saadavuse ja logistika uuring, õhu ja merevee mõjudega
seonduvad uuringud) ning 2024. aastasse jäi veevõtu kontsept-
siooni hinnangu lõpetamine.

Eriplaneeringu protsess on liikunud vastavalt ajagraafikule. Eelistatud asukoht on 160 ha ulatuses riigimaal ja 5 ha ulatuses erakinnistul, mille arendaja 2023. aastal omandas. Lisaks on alustatud ettevalmistusi tehase projekteerimiseks. Selleks on saadud esmased sisendid tehnoloogia tarnijatelt. Antud sektori tehnoloogia tarnijate Andritz ja Valmetiga on arendatud tehnilise lahendi detaile ja Sweco poolt koostati esmane tehase paiknemine valitud kinnistul.

Plastijäätmete keemilise ringlussevõtu tehases plaanitakse Eestis tekkivad plastijäätmed termokeemiliselt töödelda ja toota pürolüüsiõli, mida naftakeemiaettevõtted saaksid taaskasutada plasti tootmiseks. Sellisel viisil on võimalik plastijäätmetest kuni 75% tagasi ringlusse suunata ehk uut plasti toota. 2023. aastal valiti tehase jaoks sobivaim tehnoloogia ja teostati selle põhjal kontseptuaalne projekteerimine. Toormevoovõimaldamiseks ja toodete müügiks on sõlmitud esimesed ühiste kavatsuste kokkulepped. Tehase asukoha valimiseks on koostatud keskkonnamõjude eelhinnang. Kõik eelpool toodud tegevused olid suunatud tehase projekteerimise algatamiseks.

Lisaks juba eelpool mainitud kahele projektile, kaardistas VKG 2023. aastal McKinsey & Co kaasabil kõik võimalikud arendusvertikaalid, kus VKG saaks maandada oma keskkonna ja laajalge ja kujundada pikaajaliselt jätkusuutlikku äristrateegiat. Analüüsiti umbes 60 erinevat ärivaldkonda, millest valiti välja 3-4 kõige perspektiivikamat ja VKG profiiliga sobivamat suunda, kuhu VKG tulevikus oma arenduspotentsiaali investeerib, sh on nii BTT kui ka plasti pürolüüs.

2024. aastal jätkatakse kahe suure projekti arendamisega, mis edaspidi teostatakse vastavalt VKG tütarettevõtetes VKG Plastic ja VKG Fiber. BTT eriplaneering peaks saama Lüganuse vallas kinnitatud ja algama projekteerimine. Plastijäätmete ringmajanduse projektiga on samuti plaan jõuda tehase projekteerimiseni. Lisaks tegeleb VKG aktiivselt täiendavate äri võimaluste analüüsiga.

10

Vastutustundlik ja jätkusuutlik tegutsemine

Säästva arengu juhtimine

Kontserni strateegia, arvestades säästva arengu eesmäärke, on kujundatud vastupidavana erinevatele stsenaariumidele. Strateegilisel planeerimisel võetakse arvesse riske ja võimalusi, mis on seotud kliimamuutuste ning regulatiivse ja investeerimiskeskonna ebamäärasusega.

Kontsernis viidi läbi organisatsioonilised muudatused ning praegu keskendutakse täielikult strateegia ja selle aluseks olevate eesmärkide, sealhulgas ka jätkusuutlikkuse elluviimisele. Üks lahutamatu osa meie jätkusuutlikkuse strateegiast on loodusvarade vastutustundlik kasutamine ja efektiivne rikastamine. Me adume, et ükskõik millise maavara kaevandamine ja tootmine avaldab mõju ümbritsevale keskkonnale, seega üritame alati teha rohkem, kui on seaduste või regulatsioonidega ette nähtud.

Keskendudes VKG põhisuunale - põlevkiviõli tootmisele - jätkame samal ajal ringmajanduse, taastuvenergiaparkide ja

biotootmise projektide arendamist. Uued ärivertikaalid toetavad jätkusuutlikkuse põhimõtteid ning on suunatud mitmete roheväljakutsete leevendamiseks ja lahendamiseks.

2015. aasta septembris allkirjastasid maailma riigid ÜRO Peasambleel kestliku arengu tegevuskava aastani 2030 ja selle 17 kestliku arengu eesmärki. Viru Keemia Grupp on neist valinud kaheksa prioriteetset valdkonda, millega tegeleme ning kuhu järjepidevalt panustame. Need on „Tervis ja heaolu“, „Kvaliteetne haridus“, „Jätkusuutlik energia“, „Tööhõive ja majanduskasv“, „Tööstus, innovatsioon ja taristu“, „Säästev tootmine ja tarbimine“, „Kliimamuutuste vastased meetmed“. VKG teeb tööd selle nimel, et aidata kaasa seatud eesmärkide elluviimisele mitte ainult oma põhitegevuse raames, vaid ka toetades ning osaledes regiooni projektides ja algatustes, mis on suunatud elukvaliteedi tõstmisele, teaduse ja hariduse, kultuuri ja keskkonnakaitse arendamisele.

Koostöö huvitatud pooltega

Kontsernis on kaardistatud huvigrupid, kelle huvid on märgatavalt seotud meie tegevusega ja võivad avaldada tuntavat mõju meie strateegiliste eesmärkide teostamisele. Eriti tähtsaks peame kohaliku kogukonna kaasamist arendusprojektide puhul.

Kogukonna kursis hoidmiseks korraldame lisaks avalikele aruteludele ka mitteformaalseid kohtumisi, kus arutame päevakajalisi teemasid ning kogume kogukonna esindajatelt tagasisidet ning arvamusi ühe või teise teema/küsimuse osas.

VKG põhilised huvirühmad on aktsionärid, töötajad, kliendid, tarnijad ja partnerid, riik ja kohalikud omavalitsused, kohalik kogukond, MTÜd ja kodanikuühendused ning erialaliidud. Koostööks huvigruppidega on meil välja töötatud erinevad formaadid regulaarsetest kohtumistest avatud uste üritusteni. Huvirühmade koostöö põhimõteteks on poolte huvide austamine, konstruktiivne koostöö, kontserni tegevust puudutava teabe läbipaistvus, koos tegutsemise regulaarsus ja kohustuste järgimine.

Kontsern on heaks partneriks kohalikele organisatsioonidele, mis aitavad edendada regiooni kultuuri-, spordi- ja hariduselu. Meie fookuses on just kohalikud noored. Eelmisel aastal toetas kontsern peaaegu 40 kohalikku algatust ja üritust ligi 240 000 euro ulatuses. Juba aastaid toetame ärikingituste tegemise asemel Ida-Viru Keskhaigla sünnitus- ja lasteosakonda. Kaks korda aastas viime Teeme ära ja Maailmakoristuspäeva raames läbi linnaruumi korrastamise, kuhu kaasame oma töötajad, nende pereliikmed ning piirkonna gümnaasiumid. Kontsern on pikaajaline vereteenistuse partner ning neli korda aastas korraldame oma tootmisterritooriumil doonorite päevad. Eelmisel aastal loovutati 63 liitrit doonoriverd. Edendame aktiivset eluviisi ka oma töötajate seas, mille toetamisele suunasime 50 000 eurot.

Organisatsioonikultuur

Suurtööstusettevõtte jaoks on organisatsioonistruktuuri loomine vastutustundliku ettevõtluse põhimõtetega ülitähtis. VKG organisatsioonikultuur toetab kontserni väärtusi ja strateegilisi eesmärke. Usume, et organisatsioonikultuur on oluline ettevõtte edukuse ja jätkusuutlikkuse seisukohast ning aitab luua ohutu ja inspireeriva töökeskkonna.

Panustame pidevalt tugevasse organisatsioonikultuuri, sest see:

- rõhutab eetilist käitumist ja ausust kõikides tegevustes, suhetes töötajate, partnerite ja sidusrühmadega;
- julgustab koos- ja meeskonnatööd, edendades avatud suhtlust, teadmiste jagamist ning kollektiivset vastutust;
- toetab töötajate arengut ja õppimist, pakkudes koolitusi, mentorlust ja karjäärivõimalusi;
- loob positiivse töökeskkonna, kus töötajad tunnevad end motiveerituna ja kaasatuna, julgustades neid kaasa mõtlema ning ausat tagasisidet andma;
- julgustab paindlikkust ja suurendab kohanemisvõimet, võimaldades ettevõttel kiiresti reageerida muutuvatele turutingimustele ja klientide vajadustele.

VKG väärtused - avatus, pühendumus, areng - on meie ettevõtlustegevuse lahutamatud osad ning ühendavad endas kontserni ja töötajate huvisid. Väärtused on orientiiriks otsuste vastuvõtmisel, kujundavad mainet ja määravad töö põhimõtted.

Aruandlus

VKG koostab ning avalikustab Sotsiaalse vastutuse ja säästva arengu aruannet 2008. aastast. Aruanne on avalik dokument, mis on kättesaadav elektroonselt kontserni kodulehel eesti, inglise ja vene keeles. 2022. ja 2023. aasta Sotsiaalse vastutuse ja säästva arengu aruanne on koostamisel ja saab avalikustatud 2024. aasta 3. kvartalis. Aruanne koostatakse Globaalse Aruandlusalgatuse (Global Reporting Initiative, GRI) säästva arengu aruandluse põhimõtete (GRI aruandluse juhend) ja GRI nafta- ja gaasitööstuse aruandluse vastavate osade kohaselt. Aruande koostamisel kasutame ka ISO sertifitseerimismaterjale. Keskkonna- ja tööohutuse andmed on kooskõlas standardites esitatud nõuetega.

Lisaks Sotsiaalse vastutuse ja säästva arengu aruandele peab VKG alates 2025. aastast koostama ka kestlikkusaruannet lähitaval EL-i direktiivist..... Esimene vastav aruanne saab avalikustatud 2026. aastal. Kuna tegemist on mahuka tööprotsessiga, siis ettevalmistused selle väljatöötamiseks juba käivad.

11

Meie inimesed

Viru Keemia Grupp on üks suurimaid tööandjaid Ida-Virumaal. Kontserni käekäik mõjutab oma 1 560 töötajale lisaks veel mitme tuhande inimese heaolu antud piirkonnas, kes on ettevõttega seotud pereliikmete või ka koostööpartnerite ja tarnijate töötajate ja pereliikmete kaudu.

VKG eesmärk on pakkuda oma inimestele stabiilsust ja kindlustunnet tuleviku osas, kuid arvestades õlituru volatiilsust ja heitlikku riigipoliitikat on selle saavutamine suur katsumus.

Meie personalipoliitika fookuspunktid

- 1 Väärtustame
- 2 Tunnustame
- 3 Toetame meeskonnavaimu
- 4 Soodustame ja arendame järelkasvu
- 5 Loome ohutu töökeskkonna

Viru Keemia Grupi edu aluseks on kompetentsed ja motiveeritud töötajad, kes teevad oma tööd pühendunult, on ettevõttele lojaalsed ning loovad ühiselt väärtust.

Kontsernis töötas 2023. aasta detsembri lõpus 1502 töötajat, sh 1184 meest ja 353 naist. Tulenevalt füüsilise töö suuremast osakaalust ja ametkohtadest, millel naistel ei ole võimalik töötada, on meestöötajate hulk oluliselt suurem. Töötajate keskmine vanus on 46 aastat, ligi 874 töötajat on vanusegrupis 35 kuni 54 aastat. 2023. aastal asus tööle 177 uut töötajat, enim uusi töötajaid asus tööle vanuserühmas 25 kuni 44 aastat. Töösuhe

lõppes 208 töötajaga. Tööjõuvoolavuse määr 2023. aastal oli 13%, millest vabatahtlik voolavus 7%.

Kontserni töötajate keskmine staaž ettevõttes on 10 aastat, enam kui 25-aastase tööstaažiga töötajaid on kontsernis 129, neist 21 töötab ettevõttes üle 40 aasta.

2023. aastal toimusid kontsernis mitmed struktuurimuutused, millest olulisem oli Viru RMT ümberstruktureerimine, kus Viru RMT koosseisust viidi töötajaid üle nii Viru Keemia Gruppi, VKG Oili kui ka VKG Logistika koosseisu.

Kontserni töötajate koguarv, selle muutus ja jagunemine ettevõtete vahel

Viru Keemia Grupp

96

VKG Kaevandused

524

VKG Oil

623

VKG Energia

115

Viru RMT

15

VKG Logistika

129

Kokku

1 502

Efektiivne ja motiveeritud töö kajastub otseselt ettevõtte majandustulemustes. Töö tasustamisel lähtume piirkonna tööturu olukorrast ja sektoris kehtivatest palgaturu tingimustest, töötaja vastutuse määra ja kvalifikatsioonitasemest. Kontsernis makstavad töötasud on kõrgemad Ida-Virumaal makstavatest keskmistest töötasudest ning oleme tööjõuturul edukalt konkurents. Kontsernis kehtib läbipaistev ja kindlate põhimõtetega tulemustasude maksmise süsteem.

Kontserni töötajate pühendumust ja lojaalsust näitab läbiviidud kõiki töötajaid hõlmanud rahulolu-uuring. VKG töötajate pühendumuse 67 punkti on Eesti keskmisest kõrgem. Pühendumuse tase näitab töötajate suurt lojaalsust, tulevikuusku ja

uhkustunnet VKG-s töötamise üle. Väga oluline on ka kõrge soovitusvalmidus.

Ootused töötajaskonna käitumisreeglitele ja käitumis põhimõtetele on koondatud ühtsesse dokumenti "Eetikakoodeks ja tegutsemise põhimõtted", mille põhimõtete järgimine ja rakendamine tööelus pideva tähelepanu all. Töötajate rahvuslik, sooline, vanuseline ja keeleline mitmekesisus seavad meile kõrged nõudmised võrdsele kohtlemisele, kaasamisele ja informeerimisele. Personalipoliitikas kirjeldatud ühtsed käitumisreeglid, ettevõtte väärtused ning eetilised käitumisjuhised tagavad ausad ja õiglaselised töösuhted ning töötajate lojaalsuse.

2023. aasta prioriteetseks töötajate arendusvaldkonnaks oli keskastmejuhtide arenguprogramm, mille läbis 249 töötajat ja sisekoolitajate, mentorite ja juhendajate arenguprogramm, et tagada tööalaste kompetentside süsteemne ettevõttesisene edasiandmine. 2023. aastal osales sisekoolitustel 561 töötajat.

Kontsern keskendub töötajate pideva järelkasvu tagamisele ning töötajatele arenguvõimaluste pakkumisele, samuti oleme praktikabaasiks paljudele õppuritele. 2023. aastal jätkus VKG Oili tehnoloogiaseadmete operaatorite järelkasvu projekt. Ida-Virumaa Kutsehariduskeskuse töökohapõhises õppeprogrammis õpib ning töötab 14 VKG Oili tehnoloogiaseadmete operaatorit, kes omandavad kutseharidust. Lisaks alustas töökohapõhise õppe grupp ka tööstusautomaatikutele. Töökohapõhiste õppegruppide lõpetajad on 2023. ja 2024. aastal oluliseks järelkasvuks meie kvalifitseeritud töötajatele. 2023. aastal võimaldati praktika läbiviimist 42 tudengile/õpilasele. Kõige enam praktikante oli Ida-Virumaa Kutsehariduskeskusest.

2023. aastal jätkus kontserni panus Tallinna Tehnikaülikooli Arengufondi vahendusel stipendiumide maksmisel rakenduskõrghariduse, bakalaureuse- kui ka magistriõppe tudengitele. Stipendiume määrati seitsmele tudengile, kes omandavad haridust inseneriteaduskonna elektroenergeetika ja mehhatroonika, maapõueressursside, keskkonna-, energia- ja keemiatehnoloogia või soojusenergeetika erialadel. Arengufondi vahendusel stipendiaatide motiveerimine jätkub ka 2024. aastal. Kontserni töötajate tunnustamiseks ja motiveerimiseks asutati 2023. aastal stipendium TalTechi Virumaa kolledžis keemiatehnoloogia ja jätkusuutlikud keemiatehnoloogiad erialadel õppivatele VKG kontserni ettevõtete töötajatele. Kontsern toetab jätkuvalt ka nimelise kuldstipendiumiga TalTechi Virumaa kolledži esimese õppeaasta tudengeid, kes on lõpetanud gümnaasiumi kuldmedaliga.

12

Töökeskond ja tööohutus

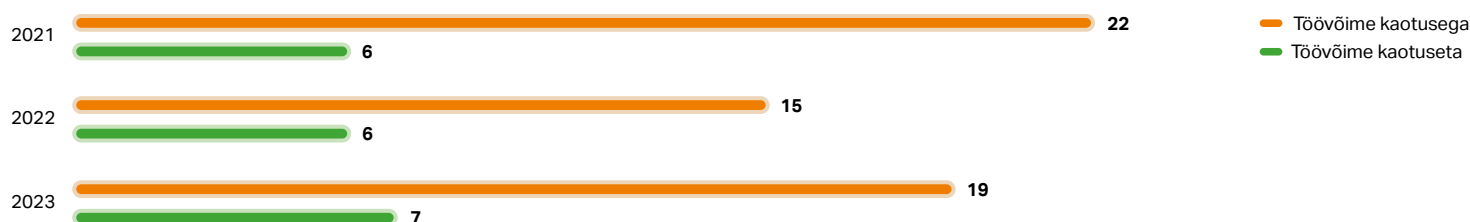
Viru Keemia Grupis on töökeskond ja
tööohutus olnud alati olulised teemad,
mille arengusse panustatakse.

Eriti prioriteetseks kerkis käesolev valdkond 2021. aastal, kui püstitati eesmärk saavutada tööõnnetustevaba töökeskkond ja selle saavutamiseks eraldati vajalikud ressursid. Aastad on aga näidanud, et ohutu töökeskkonna saavutamise aluseks on töökultuuri muutus ja see omakorda nõuab aega.

2023. aastal pöörasime erilist tähelepanu töökeskkonna ja tööohutuse poliitika täiustamisele, et tagada meie töötajate maksimaalne kaitse ja heaolu. Võtsime vastu olulisi samme, kinnitades ühised põhimõtted meie ohutuspoliitikas. Need

põhimõtted hõlmavad ennetavat lähenemist, mis tähendab töötajate teadlikkuse tõstmist ja pidevat õppimist. Oleme kindlaks teinud, et iga õnnetus või intsident on ka võimalus õppimiseks ja süsteemide parandamiseks, mis aitab vältida tulevikus sarnaste olukordade kordumist. Selleks, et tõhustada meie reageerimist intsidentidele, oleme ühtlustanud intsidentide uurimise põhimõtteid. See lähenemine tagab, et kõiki juhtumeid käsitletakse järjepidevalt ja põhjalikult, keskendudes mitte ainult sümptomitele, vaid ka juurpõhjustele.

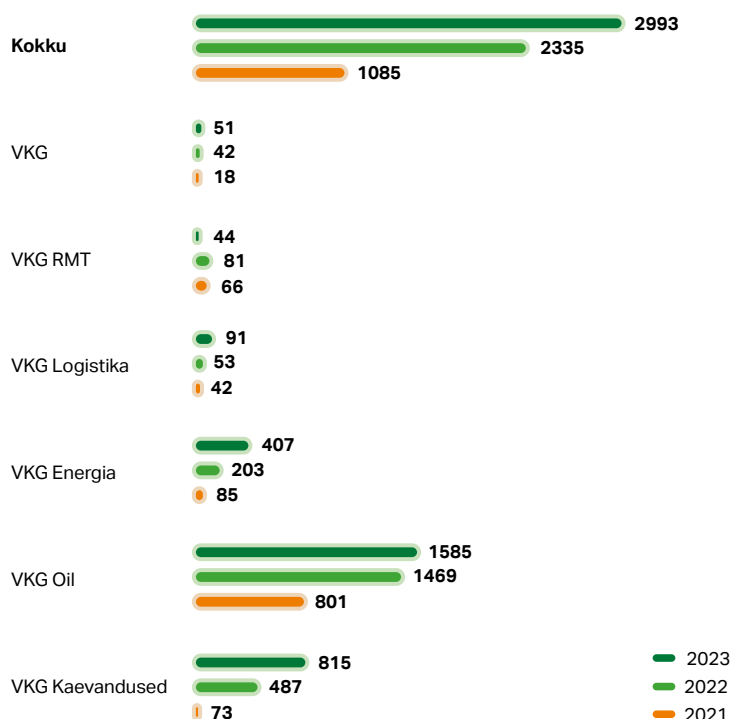
Fikseeritud tööõnnetuste arv 2021–2023

Vaatamata pingutustele on kontserni tööõnnetuste arv viimastel aastatel püsinud samal tasemel. Samas on aset leidnud arenguid, mis lubavad loota tööõnnetuste arvu langemist järgnevatel aastatel. VKG on võtnud strateegilise suuna julgustada töötajaid aktiivsemalt teatama kõikidest juhtumitest ja vahejuhtumitest töökohal. Meie eesmärk on luua kultuur, kus isegi

kõige väiksemad traumad ja ohutusnõuete eiramised saavad esile tõstetud ja uuritud. Sel 2023. aastal töövõime kaotusega tööõnnetuste arv kasvas aasta varasemaga võrreldes üle 25%. Kui aga analüüsida tööõnnetuste raskusastet, siis 2023. aastal oli enamus tööõnnetustest pigem kerget laadi.

Fikseeritud ohtlike olukordade arv (sh near-miss juhtumid) 2021–2023

Fookuses on järgmised eesmärgid

- intsidentide uurimise kvaliteedi tõstmine;
- töökeskkonna kontrolli põhimõtete ühtlustamine;
- töötajate teadlikkuse tõstmine ohutuse valdkonnas.

13

Juhtimine

Kontserni tegevjuhtimise eest vastutab Viru Keemia Grupi juhatus, mis koosneb viiest liikmest

Ahti Asmann (1973)
juhatuse esimees

Jaanis Sepp (1982)
juhatuse aseesimees ja
finantsdirektor

Raivo Attikas (1979)
juhatuse liige ja
tehnikadirektor

Margus Kottise (1968)
juhatuse liige ja VKG Kae-
vandused OÜ juhatuse liige

Nikolai Petrovitš (1962)
juhatuse liige ja VKG Oil AS
juhatuse liige

Emaettevõtte juhatus võtab vastu kõik VKG kontserni majandustegevust puudutavad olulisemad otsused. Aasta jooksul toimus juhatuses üks muudatus, senine juhatuse aseesimees ja tehnikadirektor Meelis Eldermann läks mais väljateenitud

pensionile ja tema asemel tuli juhatuse liikmeks ja tehnikadirektoriks **Raivo Attikas**. Bilansipäeva järgse sündmusena toimus ka 16.02.2024 muudatus VKG juhatuses ja Margus Kottise asemel sai VKG juhatuse liikmeks **Ervin Küttis** (1975).

VKG nõukogu koosneb neljast liikmest

Kristjan Piilmann
(1990)

Margus Kangro
(1974)

Ants Laos
(1943)

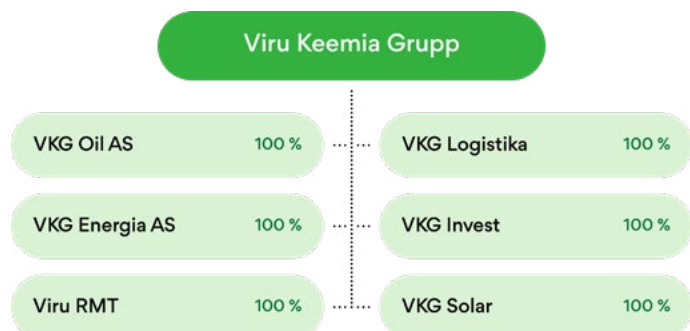

Elar Sarapuu
(1964)

Seoses VKG pikaaegse nõukogu esimehe Toomas Tamme lahkumisega meie seast 2023. aasta oktoobris vähenes nõukogu koosseis neljaliikmeliseks.

Grupi struktuur

Seisuga 31.12.2023 oli VKG konsolideerimisgrupi juriidiline struktuur järgmine

2023. aastal toimusid VKG kontserni struktuuris järgmised muudatused

- 27.03.2023 jõudis lõpuni VKG Energiatootmise OÜ ja VKG Energia OÜ ühinemine, mille järgselt VKG Energia jätkas oma tavapärast tegevust otse VKG AS tütarettevõttena.
- 14.04.2024 toimus VKG jagunemine, mille tulemusena eraldati VKG-st VKG Kaevandused ja jagunenud keha ühines Kirde Varad AS-iga. Kuigi kontserni suuremat struktuuri silmas pidades oli esialgne plaan eraldada VKG-st ainult kaevandamisega seotud põhivarad, siis teatud riskide vältimiseks olime sunnitud kogu kaevandustegevuse viima Kirde Varade ärivertikaali alla.
- 2023. aastal sai tehtud rida samme Viru RMT funktsioonide ümberjagamiseks teiste grupi ettevõtete vahel – aprillis liikus tõstemehhanismide üksus VKG Logistika alla, juunis tööstusautomaatikud VKG alla ning automaatika lukksepad VKG Oili ja elektrikud VKG Energia alla.
- Bilansipäeva järgse sündmusena müüs Viru RMT 17.01.2024 kogu elektrivõrkude hooldusega seotud tegevused Viru Elektrivõrkudele. 8.03.2024 toimunud jagunemise teel liikusid kõik muud Viru RMT varad VKG Energiasse ja 19.03.2024 müüdi Viru RMT koos allesjäänud metallkonstruktsioonide tootmisega ICESTONIA OÜ-le.

Võitlus korruptsiooniriskiga

Korruptsioonivastane võitlus on VKG kontsernis olnud alati tähtsal kohal. VKG on tuvastanud kolm olulisemat korruptsiooniriski koos nende maandamiseks kasutatavate meetoditega:

- **Altkäemaksu andmine kontserni huvide saavutamiseks** – VKG on vastutustundlik ja läbipaistev ettevõtte, kus korruptsiooni ja altkäemaksude suhtes on kehtestatud nulltolerants.
- **Altkäemaksu võtmine hankijate ja koostööpartnerite valimisel** – VKG-s on kehtestatud hankepoliitika, mille eesmärk on vältida kallutatud hankeid ja valida alati välja kontserni jaoks soodsaim koostööpartner. Hankepoliitika täitmist jälgib sisekontroll regulaarsete seiretega.

- Juhtivate töötajate huvide konflikt ettevõtte huvide esindamisel – VKG-s on välja töötatud majanduslike huvide aruande esitamise kord, mille raames juhtivad töötajad peavad raporteerima oma osalused ja seosed erinevates kontsernivälistes äriühingutes. Juhatuse liikmetel on keelatud osutada konkurentsi igas VKG tegevusvaldkonnas, kui nõukogu ei ole selleks andnud eelnevat kirjalikku nõusolekut.

VIHJEKANAL

Kontsernis toimib spetsiaalne konfidentsiaalne kanal (vihje@vkg.ee), mille kaudu saab iga töötaja või kolmas isik teada anda kontserni tegevusega seotud rikkumistest, olgu tegemist korporatiivse juhtimise, ärietika, inimõiguste järgimise, töökorralduse, ohutuse, töökaitse, toodangu ja teenuste kvaliteedi või muude korruptiivse iseloomuga küsimustega.

Võimaliku huvide konflikti ennetamine

Kontserni korporatiivne juhtimissüsteem hõlmab normide ja protseduuride kompleksi, mis on suunatud huvide konflikti vältimisele kontserni juhtimisorganite vahel.

Konflikti tekkimise korral on ette nähtud mehhanismid vajalike meetmete võtmiseks selle täielikuks reguleerimiseks, samuti tingimuste loomiseks, mis vältaksid konflikti tulevikus.

Huvide konflikti ennetusega tegelevad koostöös kontserni siseaudit ja teised kompetentsed allüksused. Võimalike huvide konfliktide ennetamiseks on kontsernis kehtestatud kindlad piirangud ja nõuded nõukogu ja juhatuse liikmete jaoks. Juhatuse liikmetel on keelatud osutada konkurentsi Viru Keemia Grupi tegevusvaldkonnas, kui nõukogu ei ole selleks andnud eelnevat kirjalikku nõusolekut.

Aruandeaastal ei tekkinud huvide konflikte ei juhatuse ega nõukogu liikmetel.

Vältimaks huvide konflikti tekkimist, on kontserni kuuluvate äriühingute juhatuste liikmetel ja keskastme juhtidel mis tahes muudatuste toimumisel kohustus esitada kinnitatud vormis deklaratsioon juriidilise isiku aktsiate/osakute omamise ja/või juriidilise isiku juhtorgani liikmeks olemise ja/või füüsilisest isikust ettevõtjana tegutsemise kohta.

14

2023. aasta
sündmused

JAANUAR

Tartu Tamme Gümnaasiumis toimus 58. **Viie kooli võistlus**, millest võttis jällegi osa ka Ida-Virumaa võistkond. Regionaalses eelvoorus näitas tugevamat tulemust Jõhvi Gümnaasium, kelle õpilased esindasid regiooni ka põhivõistlusel.

VEEBRUAR

Viidi läbi kõiki töötajaid hõlmav **pühendumuse ja rahulolu uuring**, mille eesmärgiks on mõista, mis on VKG töötajate jaoks töös kõige olulisem – millega on töötajad rahul, millele tuleks aga rohkem tähelepanu pöörata ning mida oleks vaja muuta.

Toimus järjekordne algatus „**Tööle kaasa!**“, mille raames tutvustati omatöötajate lastele VKG IT-maailma eripära, räägiti küberturvalisusest ning ohutuse teemadest. Päeva krooniks oli ekskursioon Petroter III tehasesse.

Toimus **VKG partnerpäev**, mille raames toimus ümarlaud ja ringkäik tootmisterritooriumile koos Keskkonnaameti ja Keskkonnaministeeriumi ametnikega.

Ida-Virumaa Kutsehariduskeskuses toimus pidulik diplomite üleandmine uutele spetsialistidele, kelle hulgas olid ka programmi „**Õpi ja tööta**“ esimese grupi lõpetajad.

MÄRTS

Kinnitati kontserni **ohutuspoliitika**. Poliitikas kajastuvad kõik põhilised ohutus-põhimõtted, mida peavad järgima kõik kontserni töötajad ja seda olenemata ametikohast. Ohutuspoliitika peamiseks eesmärgiks on tagada turvaline ja avari-idea töökeskkond, kus ei juhtu õnnetusi. Töötajatele turvalise ja tervisliku töökeskkonna tagamine on esmajärgulise tähtsusega, kuna tänu sellele saavutatakse soovitud eesmärgid kõigis tegevusvaldkondades.

Kontserni säreav meesond võttis osa noorte karjäärimesstist „**Võti tulevikku**“, tutvustades tudengitele karjäärivõimalusi kontsernis keemiainseneeriast küberturvalisuseni.

APRILL

Juba väljakujunenud traditsiooni järgi oli aprill kontsernis **ohutuse ja tervise kuu**. Mullu oli põhiteemaks tööohutuse positiivne kultuur, mille saab luua vaid üheskoos ja koostöös. Kuu raames toimus terve rida infoseminare, paneeldiskussioon ning esmakordselt ka ohutusmäng, mis pakkus osalejatele rohkelt emotsioone ja kasulikke teadmisi.

MAI

Tihedates partnersuhetes Jõhvi Gümnaasiumiga jätkame **STEM-valikainete programmi läbiviimist**. Panustame oma aega STEM-kursuse korraldamisele, sest soovime näidata noortele, et ka kodukandis on elujõulisi ja innovaatilisi ettevõtteid, kus insenerieriala omandamisele mõtleavad noored saavad teha tõsiselt suuri ja olulisi asju.

TEEME ÄRA 2023! Korraldasime Eastmani meeskonna ja Kohtla-Järve linna kooliperega ühised suurtalgud, eesmärgiga muuta Kohtla-Järve linnaruum kaunimaks ning puhtamaks.

VKG nõukogu kinnitas kontserni uueks juhatuse liikmeks ja tehnikadirektoriks **Raivo Attikase**.

Seoses Viru RMT juhatuse liikme Andry Pärnpuu liikumisega VKG Energia juhatuse liikme ametipositsioonile asus tütarettevõtte juhatuse uueks liikmeks **Ivo Järvala**, kes jätkab samas ka VKG Elektrivõrkude juhtimist.

Toimus rahva lemmiküritus **Keemikute perepäev**, kus tegevust ja meelelahutust leidis igale vanusele ja maitsele. Päevaprogramm oli täis üllatusi, huvitavaid sportiheidlusi ja ägedaid esinejaid.

JUUNI

Toimus **muudatus Ojamaa kaevanduse struktuuris**: kaevanduse tegevus jaotati kolmeks valdkonnaks – tootmisvaldkond, tehnika- ja varahaldusvaldkond ja Uus-Kiviõli arendamisega tegelev valdkond. Tootmisvaldkonna peamised eesmärgid on tagada VKG Oili ja VKG Kaevanduste vahel põlevkivi tarnete tõrgeteta toimimine ning põlevkivi kvaliteet. Tehnikavaldkonnale suunatud ootused on seotud eelkõige seadmepargi töökindluse tagamisega, aga ka tootmisvahendite efektiivsusnäitajate parandamisega. Uus-Kiviõli arendusega tegeleva valdkonna põhiülesandeks on uue kaevanduse avamine planeeritud tähtjaks. Samas liitus Ojamaa kaevanduse meeskonnaga VKG Logistika endine juhatuse liige Ervin Küttis, kelle vastutusalaks saab olema tehnika- ja varahaldusvaldkonna juhtimine.

Lüganuse vallas Aa külas toimub biotoodete tootmise (BTT) projekti **keskkonnamõju strateegiline hindamine ja eriplaneeringu koostamine**, mis ajagraafiku järgi valmib 2024. aasta lõpus. 29. juunil 2023 kinnitas Lüganuse valla volikogu eriplaneeringu esimese etapi aruande, millega tehti ka asukoha eelvalik keskkonnamõjude hindamise jaoks. Eriplaneeringu protsess on kulgenud täpselt ajagraafikus ja ilma tagasilöökideta. Eelnevatel kuudel on kohtunud piirkonna elanikega ja antud ülevaade projekti kulgemisest.

JUULI

Lüganuse vald andis biotootmise projekti teisele etapile rohelise tule. Oleme biotoodete tootmiskompleksi (BTT) projektiga jõudnud niikaugele, et juuni alguses sai valmis eriplaneeringu asukoha eelvaliku ja keskkonnamõju strateegilise hindamise (KSH) **I etapi aruanne**.

Viru Keemia Grupi meeskonnaga liitus **Tarmo Vadi**, kes vahetas välja tollase VKG Logistika juhatuse liikme Ervin Küttise, kes on omakorda liikunud VKG Kaevanduste juhatuse liikmeks, vastutades tehnika- ja varahaldusvaldkonna juhtimise eest.

28. juulil startis Kohtla-Järvelt rahvusvaheline käsiresiivivõistlus **Relsiralli**, mille peamine eesmärk on ohutu raudteeliikluse propageerimine.

AUGUST

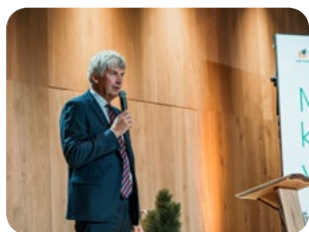

Toimus juba üle 20 aasta korraldatav **pidupäev esimese klassi õpilastele**, et pereringis nautida viimaseid suvepäevi ning valmistuda algavaks kooliteeks.

Kaevurite päeva uhke pidustus tõi kõik kaevanduse sõbrad ViruFestile. Traditsiooniliselt tähistatakse augusti viimasel pühapäeval kaevurite ametipüha, kus toimub aukaevurite autasustamise tseremoonia.

SEPTEMBER

Arvo Pärdis Keskuses toimus Viru Keemia Grupi korraldatud **keskkonnapäev**, mille käigus arutati lähitulevikus väljatöötatava Eesti kliimaseaduse ja üldise kliimapoliitika peamiste teemade üle. Osalesid rohereformist enim puudutatud valdkondade ja olulisemate huvigruppide esindajad.

Turuolukorrast tingituna **suleti elektrodokksiseade**. Senised müügiimahud olid selleks ajaks oluliselt vähenenud, kuna elektrodokksi müük oli suures osas seotud Ukraina turuga.

Toimus muudatus VKG Oili juhtkonnas – pikaajaline juhatuse liige Priit Pärn lahkus ametist. Nikolai Petrovitšile kõrval asus VKG Oili teiseks juhatuse liikmeks VKG Oili finantsdirektor **Aleksei Holomejev**.

Tänu täheks pikaajalise koostöö eest **Vereteenistusega** loodi kontsernile VKG oma veregrupp #VKG_viru_keemia_grupp.

OKTOOBER

Baltikumi juhtiv erakapitalifond **BaltCap omandas täisosaluse Eesti suuruselt teises elektri jaotusvõrguettevõttes VKG Elektrivõrgud**. BaltCap näeb võrguettevõtte edasises arendamises märkimisväärset potentsiaali pakkumaks elektrienergia võrguteenuste ja elektrimüügi kõrval täiendavaid elektri ning võrguga seotud teenuseid. Müügitehing sõlmiti ning ettevõtte liikumine kontserni struktuurist toimus 2024. aasta jaanuaris.

NOVEMBER

VKG poolt aastaid toetatava XV **Jõhvi balletifestivali** raames toimus IV laste ja noorte joonistusvõistlus „Balleti ja tööstuse uus ajastu”.

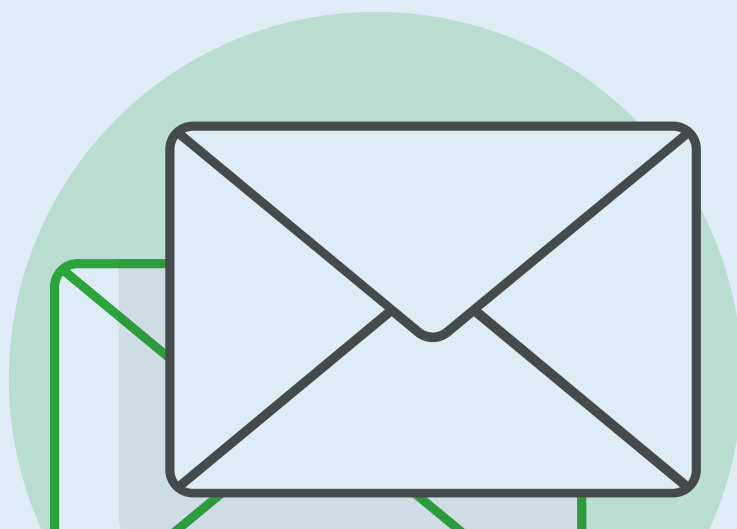
DETSEMBER

Uus-Kiviõli kaevanduse ettevalmistused jõudsid uude etappi maapealse kaldšahti ja kahe tunneli valmimisega. Lisaks alustati Ojamaa kaevanduse ja Kohtla-Järve tootmisterritooriumi vahelise konveierlindi uuendustöödega, mida tulevikus kasutatakse osana ka Uus-Kiviõlist kaevandatava põlevkivi transportimisel põlevkivitehastesse.

15

Kontaktid

Viru Keemia Grupp AS

Juhatuse esimees **Ahti Asmann**
Juhatuse aseesimees **Jaanis Sepp**

Registrikood 16627014
Järveküla tee 14
30198 Kohtla-Järve

Telefon: **+372 334 2700**
Faks: **+372 337 5044**
E-post: **info@vkg.ee**

VKG OIL AS

Juhatuse liikmed **Nikolai Petrovitš, Aleksei Holomejev**

Järveküla tee 14
30328 Kohtla-Järve
Telefon: +372 334 2727
E-post: vkgoil@vkg.ee

VKG KAEVANDUSED OÜ

Juhatuse liikmed **Ervin Küttis, Margus Loko**

Järveküla tee 14
30328 Kohtla-Järve
Telefon: +372 334 2782
E-post: vkgkaevandused@vkg.ee

VKG ENERGIA OÜ

Juhatuse liige **Andry Pärnpuu**

Järveküla tee 14
30328 Kohtla-Järve
Telefon: +372 334 2852
E-post: vkgenergia@vkg.ee

VKG LOGISTIKA OÜ

Juhatuse liige **Tarmo Vadi**

Järveküla tee 14
30328 Kohtla-Järve
Telefon: +372 334 2535
Faks: +372 334 2719
E-post: vkglogistika@vkg.ee

VKG INVEST

Juhatuse liige **Sten Pisang**

Järveküla tee 14
30328 Kohtla-Järve
E-post: vkginvest@vkg.ee

AASTARAAMATU DISAIN

Kaks Ood / www.2ood.com

